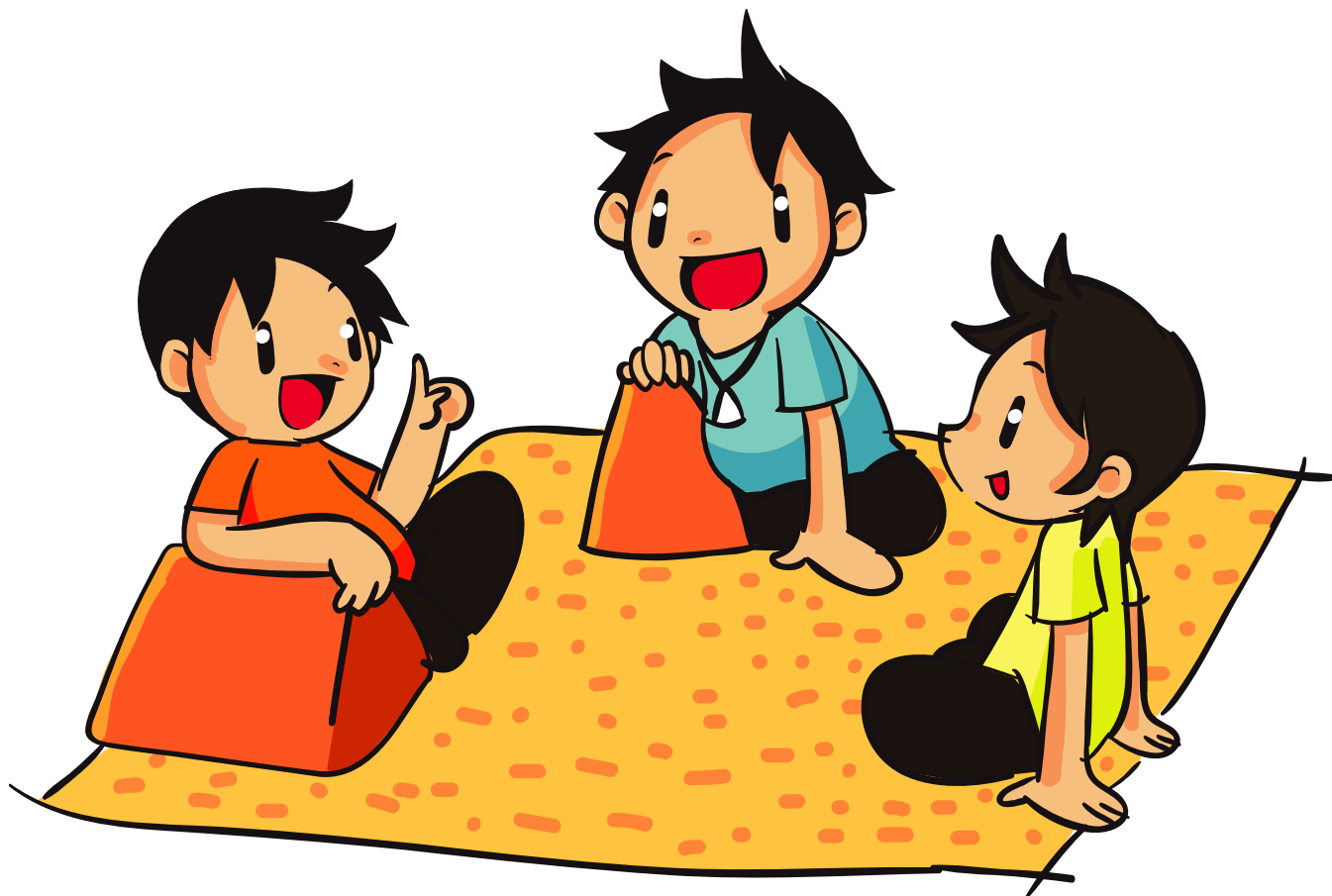

โครงการการวางแผนพลังงานชุมชน

Local Energy Planning (LEP)

จัดทำโดย

ศูนย์ประสานงานกลางการวางแผนพลังงานชุมชน
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน

กระทรวงพลังงาน
MINISTRY OF ENERGY

ศูนย์ประสานงานกลาง การวางแผนพลังงานชุมชน (LEP CENTER)

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน

เลขที่ 17 ถนนพระราม 1 แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

โทรศัพท์ 02-2233344 ต่อ 2263 โทรสาร 02-2233344 ต่อ 2262 email : lepcenter@energy.go.th

สารบัญ

ทำไมต้องวางแผนพลังงาน	1
แนวความคิดของการวางแผนพลังงานชุมชน	4
เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ	5
กระทรวงพลังงานกับการวางแผนพลังงานชุมชน	7
การวางแผนพลังงานชุมชน (Local Energy Planning)	9
การวางแผนพลังงานชุมชนคืออะไร	
แผนพลังงานเพื่อใคร	
แผนพลังงานชุมชนที่ดีควรเป็นเช่นไร	
ประโยชน์ที่ได้จากแผนพลังงานที่ดีต่อประเทศชาติ	
ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชน	
เครื่องมือและกลไกในการวางแผนพลังงานชุมชน	12
สถานภาพพลังงาน (Energy Status)	
สมดุลพลังงาน (Energy Balance)	
เทคโนโลยีพลังงานยั่งยืน (Sustainable Energy Technology)	
ความพร้อมของชุมชน (Community)	
นักวางแผนพลังงานชุมชน (Local Energy Planer) กับความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนา “คน”	
ขั้นตอนการทำ การวางแผนพลังงานชุมชน	15
ผลกระทบจากยุทธศาสตร์ (การวางแผนพลังงานชุมชน) แนวใหม่	17
เสียงสะท้อนส่วนหนึ่งจากผู้มีส่วนร่วมการวางแผนพลังงานชุมชน	20
ภาคผนวก	
ตารางแสดง รายละเอียดของการทำโครงการ การวางแผนพลังงานชุมชน	23
กระบวนการ ระยะเวลาของการวางแผนพลังงานชุมชนเพื่อความยั่งยืน	28
รายชื่อชุมชน ปี 2549	29
รายชื่อชุมชน ปี 2550	30
รายชื่อชุมชน ปี 2551	33
รายชื่อชุมชน ปี 2552	39
ตัวอย่างใบรับสมัครเข้าร่วมโครงการ	51

ทำไมต้องวางแผนพลังงานชุมชน

การดำเนินการด้านพลังงานที่ผ่านมาของประเทศไทย ตลอดระยะเวลา 10 กว่าปี ภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐได้มีความพยายามที่จะผลักดันให้เกิดการจัดตั้งสำนักงานต่างๆ ที่ทำหน้าที่ดูแลจัดการพลังงานของประเทศ จนกระทั่งเดือน ตุลาคม ปีพ.ศ.2545 เรื่องของพลังงานได้ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็น เรื่องสำคัญของชาติครั้งใหญ่ในการจัดตั้ง “กระทรวงพลังงาน” ซึ่งมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการพลังงานในประเทศ อันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

จากบทเรียนในอดีตที่ผ่านมาเห็นได้ว่าหลายๆ โครงการทางด้านพลังงานไม่เกิดความยั่งยืนและประสบกับ ปัญหาต่างๆ มากมายทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และได้กลายเป็นปัญหาระดับชาติที่ต้องการรูปแบบการ จัดการวางแผนแนวใหม่ที่จะช่วยให้ประวัติศาสตร์ไม่ซ้ำรอย

การจัดการใดๆ ให้เกิดผลดังวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนที่ดี เรื่องของ พลังงานก็เช่นเดียวกัน การจัดการในโครงการขนาดเล็กอาจไม่จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยที่นำมาพิจารณาหลายตัว แต่หาก เป็นโครงการที่มีขนาดใหญ่การจัดการจะมีความซับซ้อนยุ่งยากขึ้นไปและจำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยต่างๆ หลายตัวเพื่อ การตัดสินใจ ทั้งนี้จะต้องมีระเบียบวิธีการพิจารณาที่รัดกุมและเหมาะสม

การวางแผนพลังงานที่ผ่านมาของประเทศไทย

การวางแผนพลังงานในประเทศไทยแต่เดิมที่ผ่านมา เน้นการวางแผนจากบนสู่ล่าง (Top-down) มีรูปแบบการ ตัดสินใจจากส่วนกลาง (centralized) โดยกลุ่มนักวิชาการ เพียงไม่กี่คน หลายโครงการมีการทำสัญญาจ้างองค์กร ภายนอกให้เข้าไปศึกษาวิเคราะห์และตัดสินใจดำเนิน โครงการพลังงานซึ่งส่วนมากเป็นโครงการเพื่อการจัดหา

พลังงานขนาดใหญ่ นอกจากนี้มีการส่งเสริมแรงจูงใจการประหยัดพลังงานตามสื่อต่างๆ แต่สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ก่อให้เกิด กระบวนการเรียนรู้เรื่องของพลังงานในแต่ละบุคคลเท่าที่ควร ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงขาดทัศนคติและความตระหนักใน การใช้พลังงานจึงยังไม่เกิดขึ้นอย่างจริงจังในสังคมไทย แม้แต่กระทั่งการสร้างความศักยภาพของบุคลากรด้านการจัด การพลังงานเองก็แทบไม่มี ผลที่ตามมาคือ เรื่องของพลังงานก็ยังคงถูกละเลยและพลังงานยังคงถูกใช้อย่างไม่มี ประสิทธิภาพ รวมทั้งไม่ก่อให้เกิดการสร้างสรรคนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีพลังงานที่เหมาะสมขึ้นในประเทศ

นอกจากนี้ การเกิดผู้ประกอบการด้านพลังงานทดแทนภายในประเทศและท้องถิ่นมีน้อยมาก การขาดแหล่งผลิต ภายในประเทศทำให้อุปกรณ์ต่างๆ หายาก และมีราคาที่สูง การแข่งขันเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและองค์ความรู้ด้าน พลังงานจึงยังไม่เกิดขึ้น การไม่มีกลไกการตลาดนี้เอง ทำให้ไม่สามารถผลักดันให้เกิดบริษัทที่ปรึกษาด้านพลังงานต่างๆ เช่น ที่ปรึกษาด้านการประเมินโครงการด้านพลังงานทดแทนและการอนุรักษ์พลังงาน ที่ปรึกษาด้านการออกแบบและวาง ระบบด้านพลังงาน ผู้บริโภคก็ไม่มีทางเลือก เทคโนโลยีและการจัดการเพื่อการประหยัดพลังงาน จึงยังไม่ถูกนำไปใช้อย่าง แพร่หลาย

จากที่กล่าวมาข้างต้นสาเหตุสำคัญเกิดจาก การละเลยประชาคมในการเข้าร่วมบริหารจัดการพลังงานของท้องถิ่นตนเอง ประชาชนไม่เกิดความรู้สึกในการเป็นเจ้าของแผนงานและการมีพันธกิจในการที่จะจัดการร่วมกัน นี่เองคือจุดที่สำคัญยิ่งของการวางแผนพลังงานที่ผ่านมาที่ทำให้ไม่ยั่งยืนและประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

อย่างไรก็ตาม การใช้พลังงานนั้น จากภาคการผลิตและการใช้งานหลาย ๆ ส่วน เช่น จากการเผาไหม้ถ่านหินและน้ำมัน ได้ก่อให้เกิดปัญหามากมาย ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ในขณะที่เดียวกันการใช้พลังงานได้มีอัตราที่เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี และได้ส่งผลกระทบเชิงลบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างมาก ดังนี้

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ การบริโภคพลังงานในปี 2550 ของประเทศไทย คิดเป็นมูลค่ากว่า 1,499,136 ล้านบาท ซึ่งพลังงานเหล่านี้จำนวนกว่า 70 % มาจากการนำเข้าจากต่างประเทศ ในขณะที่ประเทศไทยส่งออกข้าวและยางพารารวมกันในปี 2550 เป็นเงิน 310,000 ล้านบาทจำนวนเงินที่ต้องสูญเสียออกนอกประเทศแต่ละปีนั้นเป็นจำนวนไม่น้อยและมีท่าทีว่าจะสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากประเทศไทยไม่สามารถผลิตพลังงานประเภทกระแสหลักอันเป็นเชื้อเพลิงฟอสซิล (น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ) ได้ในปริมาณที่เพียงพอ ทำให้ต้องพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่

ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม มลพิษที่เกิดจากการบริโภคน้ำมัน เช่น อากาศเสียในกรุงเทพฯ และเมืองใหญ่ ๆ เป็นปัญหาที่ทำร้ายสุขภาพของคนไทยที่ละน้อย แต่ต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานจนทำให้การแก้ไขค่อนข้างมากขึ้นทุกวันนอกจากนั้นผลกระทบจากโรงไฟฟ้าที่ได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของผู้ที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงไฟฟ้าก็ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน เช่น ที่โรงไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง เป็นต้น

ผลกระทบด้านสังคม จากความขัดแย้งทางสังคมระหว่างรัฐบาล การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ภาคธุรกิจกับประชาชนในการจัดทำโครงการด้านพลังงาน เช่น กรณีการสร้างเขื่อนปากมูล การวางท่อก๊าซไทย-พม่า การสร้างโรงไฟฟ้าถ่านหินที่หินกรูดและบ่อนอก และการวางท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย เป็นต้น เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นและสร้างความแตกแยกในหมู่ประชาชนประเทศชาติขาดความสงบสุข

ปัญหาจากการใช้พลังงาน เป็นผลสืบเนื่องจาก**ปัญหาพื้นฐานทางการศึกษา**ประกอบการ**จัดการพลังงานของประเทศในปัจจุบัน** ที่มีการวางแผนพลังงานในลักษณะของ**การรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลาง (Centralized system)** ประชาชนทั่วไปไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนและการรับรู้ข้อมูลการใช้พลังงาน ทำให้ไม่เข้าใจสถานการณ์ด้านพลังงานของท้องถิ่นตนเอง และของประเทศโดยรวม การรณรงค์ด้านพลังงานก็เป็นเพียงการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ เช่น รณรงค์ให้ประหยัดพลังงาน โดยไม่ได้นำเสนอถึงสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และการแสวงหาทางเลือกอื่น ๆ ในด้านพลังงานจึงไม่เป็นความตระหนักของสังคมเท่าที่ควร

จากปัญหาที่ได้กล่าวมาทั้งหมด ทำให้สามารถคาดการณ์ได้ว่า ถ้าประเทศของเราจะดำเนินการในการจัดการพลังงานตามแบบแผนที่ผ่านมามีอีก ในไม่ช้าเราคงต้องพบวิกฤตทางด้านพลังงาน เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ด้วยเหตุนี้เอง ทำให้ต้องสรรหายุทธศาสตร์ในการจัดการพลังงานที่ทำให้เกิดผลกระทบต่างๆ เหล่านี้น้อยที่สุด ในระดับที่ชุมชนยอมรับ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และทำให้ชุมชนกินดีอยู่ดี ซึ่งการวางแผนพลังงานชุมชน เป็นเครื่องมือที่มีส่วนช่วยแก้ไขปัญหเหล่านี้ได้ เนื่องจาก

- เป็นเวทีการเรียนรู้ ที่ทำให้ชุมชนได้เห็นสถานภาพพลังงานของชุมชนเอง และได้ตระหนักในเรื่องศักยภาพของชุมชนด้านการจัดการทรัพยากรภายใน ตลอดจนได้รู้แนวทางในการแก้ไขปัญหา และมีเป้าหมายร่วมกันในการจัดการพลังงานของชุมชน โดยชุมชนและเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับชุมชนนั้น ๆ (แม้ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของเทคโนโลยีและเศรษฐกิจอยู่) เพราะความแตกต่างของพื้นที่อาจทำให้วิธีการจัดการด้านพลังงานมีความแตกต่างกัน
- ช่วยให้เกิดการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และยกระดับขีดความสามารถของประชาคมในท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ จังหวัด โดยชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาด้านพลังงานของชุมชนเอง อันเป็นกระบวนการแห่งประชาธิปไตย ที่จะช่วยลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และก่อให้เกิดพลังของภาคประชาชน
- ช่วยให้เกิดการสร้างงานในท้องถิ่นที่มีการว่างงาน และนำไปสู่การพัฒนาชนบท งานใหม่อันจะนำไปสู่การพัฒนาชนบท และการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

จากปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ ทำให้ผู้เกี่ยวข้องต้องกลับมาคิดทบทวนทิศทางการวางแผนพลังงานในรูปแบบใหม่ ได้แก่ การวางแผนพลังงานระดับชุมชน

แนวความคิดของการวางแผนพลังงานชุมชน

การวางแผนพลังงานชุมชน มิได้มีความหมายถึงการวางแผนงานแบบทั่วๆ ไปในรายงาน แต่หากหมายรวมถึงกระบวนการที่จะผลักดันแผนปฏิบัติการพลังงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ออกมาได้จริงเป็นรูปธรรมโดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนตลอดทั้งกระบวนการของการวางแผนและการปฏิบัติตามแผน โดยต้องมุ่งเน้นไปในทิศทางของพลังงานยั่งยืน สิ่งสำคัญของการวางแผนพลังงานนั้น คือ การจะทำให้แผนที่คิดออกมานั้น นำมาปฏิบัติให้เป็นจริงเป็นรูปธรรมได้อย่างไร การคิดจนได้แผน

ออกมา จะไม่มีความหมายใดๆ หากแผนที่ว่านี้ไม่สามารถขับเคลื่อนลงสู่การปฏิบัติจนเกิดผลตามที่ได้ตั้งไว้อย่างแท้จริง ตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ ในกระบวนการวางแผนพลังงานสามารถดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้สถานการณ์ ปัญหาที่เกิดขึ้น และวิเคราะห์เพื่อหาทางเลือกในการแก้ปัญหา ตลอดจนมีความมั่นใจสัญญาที่จะร่วมกันแก้ปัญหาในปัจจุบันและอนาคตได้

การวางแผนพลังงานที่เกิดจากระดับรากหญ้าหรือท้องถิ่น (Bottom-Up) ซึ่งหมายถึงระดับจังหวัด อำเภอ เทศบาลตำบล ชุมชนเล็กๆ นั้น ก่อให้เกิดพัฒนาการในการเรียนรู้ของชุมชนในด้านพลังงาน พร้อมๆ กับการปลูกฝังและปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลที่ใช้พลังงานอย่างรู้คุณค่าและเห็นความเป็นไปของสถานการณ์พลังงานที่เกิดขึ้น

การมีส่วนร่วมของประชาคมที่ใน

การวางแผนพลังงานชุมชนนี้ **จะมีระดับการมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นกระบวนการของการวางแผนพลังงานจนกระทั่งนำไปสู่การปฏิบัติจริง** มิใช่เป็นเพียงการรับรู้รับฟังข้อมูลเท่านั้น แต่ต้องมีส่วนร่วมในการเข้ามาตัดสินใจวางแผนพลังงานของท้องถิ่นตนเองด้วย ทั้งนี้รูปแบบของการตัดสินใจในการจัดการจะมีลักษณะที่กระจายศูนย์ (Decentralized) กล่าวคือไม่ได้ถูกจัดการโดยส่วนกลางเพียงอย่างเดียว อันสอดคล้องกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ซึ่งให้

ความสำคัญกับการบูรณาการ

นอกจากนั้น การวางแผนพลังงานหรือการใช้เทคโนโลยีพลังงานทดแทนใดๆ จะต้องแสดงผลที่เป็นตัวชี้วัดเชิงเศรษฐกิจที่เป็นรูปธรรมด้วย ในการวางแผนพลังงานนี้ สามารถคำนวณได้ว่าเงินที่เป็นค่าใช้จ่ายพลังงานไหลออกนอกชุมชนเท่าใด ข้อมูลนี้จะช่วยกระตุ้นชุมชนให้หาทางออกเพื่อแก้ไขปัญหาของเขาในที่สุด

ตัวชี้วัดที่สำคัญอีกตัวหนึ่งได้แก่ ตัวชี้วัดทางด้านสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ สามารถคำนวณได้ว่าปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ปล่อยออกสู่บรรยากาศในแต่ละกิจกรรมของการใช้พลังงานเป็นเท่าใด และจะสามารถควบคุมให้อยู่ในขอบเขตได้อย่างไร

ทั้งนี้ แนวคิดของการวางแผนพลังงานชุมชนจะอยู่ ภายใต้แนวคิดของ**เศรษฐกิจพอเพียง** ตามแนว**พระราชดำริ**มาบูรณาการเข้ากับวิธีการใช้พลังงานของชุมชนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม และในขณะเดียวกันสามารถพัฒนาพลังงานทดแทนได้จากเศษวัสดุเหลือใช้ และทรัพยากรในชุมชน

ในการวางแผนพลังงานนั้นมีความสอดคล้องกับหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” คือ

- **หลักความพอประมาณ** หมายถึง Demand Side Management ที่เน้นการใช้พลังงานอย่างไม่ฟุ้งเฟ้อ สามารถมองผลของการประหยัดเชื่อมโยงสู่สิ่งต่างๆรอบตัว (*ประหยัดเงินให้ผู้ใช้ ประหยัดไฟให้ชาติ รักษาบรรยากาศให้โลก*) และสามารถก่อให้เกิดการลดรายจ่ายทางด้านพลังงานได้
- **หลักความมีเหตุผล** หมายถึง การเลือกใช้พลังงานอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยเลือกใช้แหล่งพลังงานที่เรามีอยู่ก่อน ก่อนเลือกใช้พลังงานที่ต้องนำเข้า
- **การสร้างระบบภูมิคุ้มกัน** หมายถึง การพัฒนาพลังงานทดแทนจากฐานทรัพยากร หรือ เศษวัสดุเหลือใช้ในชุมชน และส่งเสริมนวัตกรรมพลังงานจากภูมิปัญญาชาวไทยด้วยกันเอง

อนึ่ง การวางแผนพลังงานจะเกิดความยั่งยืนเพียงใดนั้น จำเป็นต้องได้รับแรงกระตุ้นส่งเสริมสนับสนุน ที่เป็นนโยบายผลักดันของภาครัฐ อันได้แก่ กระทรวงพลังงาน ที่จะเป็นหน่วยงานหลักในการประสานการทำงานของภาคประชาคม ซึ่งประกอบด้วย หน่วยงานการระดับจังหวัด องค์กรพัฒนาเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น และประชาชน เป็นต้น ทั้งนี้ **เรื่องของพลังงานคงมีอาจเป็นความรับผิดชอบของใครคนใดคนหนึ่ง หากแต่ต้องเป็นสำนึกหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรและความอยู่ดีกินดีของประชาชนทุกคนในชาติ.**

โดยอาจสรุปแนวคิดหลักได้ดังนี้

1. สอดคล้องตามแนวพระราชดำริเรื่อง**เศรษฐกิจพอเพียง** ในการลดการใช้จ่ายด้านพลังงานและสามารถผลิตพลังงานทางเลือกตามศักยภาพท้องถิ่น
2. สอดคล้องตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ที่มุ่งเน้นให้**ประชาชนมีส่วนร่วม**ในการดำเนินงานโครงการ สร้างเสริมประชาธิปไตย และความเข้มแข็ง
3. สอดคล้องตามนโยบายของรัฐบาล ในการขยายผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับรากแก้ว โดยเฉพาะการ**ช่วยแก้ไขปัญหาคความยากจน**
4. สอดคล้องตามภารกิจของกระทรวงพลังงาน ในการ**เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน**ของประเทศและพัฒนาพลังงานอย่างมีคุณภาพควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาสังคม โดยการส่งเสริมเทคโนโลยีพลังงานทดแทนและการประหยัดพลังงาน การสร้างพันธะสัญญาในการทำงาน และการสร้างเครือข่ายวิทยากรตัวคูณทั่วประเทศ
5. **บูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานต่างๆ** ภายในกระทรวงพลังงาน อันได้แก่ กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ และกรมธุรกิจพลังงาน ให้มีความสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน และมีประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

**ตารางแสดงความแตกต่างของรูปแบบการวางแผนพลังงาน
ระหว่างการวางแผนพลังงานที่ผ่านมากับการวางแผนพลังงานชุมชน**

หัวข้อ	การวางแผนพลังงานที่ผ่านมา	การวางแผนพลังงานชุมชน
คนที่เกี่ยวข้องในการวางแผน (Stakeholders)	เจ้าหน้าที่ส่วนกลาง และบริษัทที่ปรึกษา ไม่เกิดพันธกิจในการขับเคลื่อนงานโดยชุมชน	ประชาคมในท้องถิ่น อาจเป็นระดับจังหวัด เทศบาล ตำบล เจ้าหน้าที่ส่วนกลางหรือผู้ ปฏิบัติการจากหน่วยงานรัฐหรือเอกชน เป็นต้น ร่วมทำงานโดยมีพันธกิจเป็นคณะทำงาน พลังงาน
ระดับของการมีส่วนร่วมของประชาคม	ประชาชนมาร่วมรับฟังข้อมูลโดยภาพรวมว่า จะทำโครงการ มีการเสนอแนะและตกลงใน ผลประโยชน์และส่วนได้ส่วนเสียเท่านั้น	ประชาชนมาร่วมกิจกรรมตลอดกระบวนการ ในการวางแผนพลังงานและตัดสินใจว่าจะทำ โครงการประเภทใด
รูปแบบของโครงการ	วางโครงการที่จะทำมาก่อนแล้ว (Technology-based)	โครงการที่จะเกิดขึ้นเกิดจากการตัดสินใจโดย ชุมชนเองในกระบวนการวางแผนพลังงาน
รูปแบบการตัดสินใจ ในการวางแผน	การตัดสินใจออกจากส่วนกลาง (Centralized)	กระจายการตัดสินใจสู่ท้องถิ่น (Decentralized)
ระยะเวลาที่ใช้ในการ วางแผน	ใช้ระยะเวลาน้อยไม่ค่อยยุ่งยากช่วงวางแผน	ใช้ระยะเวลานานกว่าการวางแผนรูปแบบเดิม
ปัจจัยด้านทรัพยากร ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	ใช้งบประมาณน้อยช่วงการวางแผน เพราะ อาศัยกลุ่มคนไม่กี่กลุ่ม	ใช้งบประมาณมากกว่า เพราะต้องสร้างเวทีจัด กระบวนการทำความเข้าใจกับกลุ่มชุมชน หลายครั้ง
ข้อได้เปรียบ	- ใช้เวลารวดเร็วช่วงการจัดทำแผน - ใช้งบประมาณน้อย	- การส่งเสริมตามแผนงานง่ายขึ้น เกิดความ ขัดแย้งน้อยและไม่รุนแรง เพราะสามารถ ยกระดับความรู้ความสามารถของชุมชนเรื่อง การบริโภคพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและ การจัดการ - ประชาคมเป็นผู้จัดการแผน ซึ่งจะทำให้การ พัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องได้
ข้อจำกัด	- อาจเกิดผลกระทบ และความขัดแย้งจากคน ในท้องถิ่นที่ยังไม่มีความเข้าใจ - การส่งเสริมตามแผนไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน ความรู้ต่างๆ ไม่ถูกปลูกฝังลงสู่ ชุมชน	- ใช้เวลานานในช่วงการจัดทำแผน - ใช้งบประมาณมากกว่า - ต้องอาศัยแรงของเจ้าหน้าที่ในการลงพื้นที่ สร้างกระบวนการให้ความรู้ความเข้าใจมาก

กระทรวงพลังงานกับการวางแผนพลังงานชุมชน

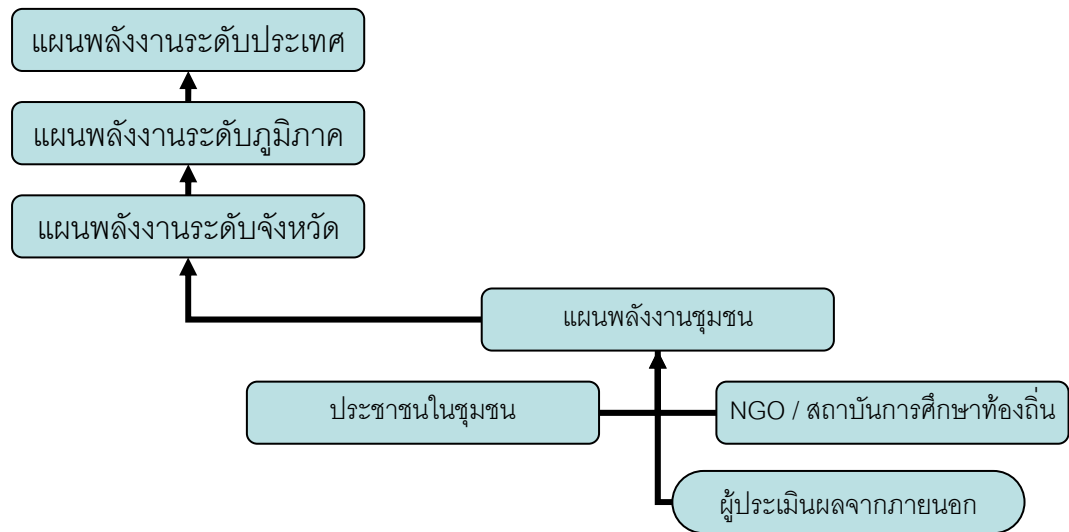
จากจุดเริ่มต้นเล็กๆ ในปี 2543 **สมาคมเทคโนโลยีที่เหมาะสม**ได้ร่วมกับรัฐบาลเดนมาร์ก จัดทำโครงการพลังงานยั่งยืน ขึ้นในพื้นที่ 5 จังหวัด คือ นครราชสีมา , สุรินทร์ , อุบลราชธานี , ร้อยเอ็ด และขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือเพิ่มการใช้งานของพลังงานทางเลือก และก่อให้เกิดความยั่งยืนแก่ชุมชน

การวางแผนพลังงานในช่วงแรก สมาคมเทคโนโลยีที่เหมาะสมได้ ปรึกษาและทำงานร่วมกันหลายฝ่าย โดยเฉพาะที่สำคัญยิ่งคือ **มูลนิธิพัฒนาอีสาน (NET)** ที่ร่วมกันกำหนดแนวทางและขั้นตอนการดำเนินงานร่วมกันในพื้นที่แรกคือ ตำบลอุโลก จากการทำโครงการนำร่องนำทั้ง 5 แห่งแล้วพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีทัศนคติกับเรื่องพลังงานเป็นเรื่องไกลตัว แต่หลังจากดำเนินโครงการแล้ว มีการตระหนักและปรับเปลี่ยนทัศนคติใหม่เกี่ยวกับเรื่องพลังงานว่าเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ชุมชนหรือประชาชนสามารถกำหนดทิศทางการจัดการเองได้ จากนั้นในปี 2546 สมาคมเทคโนโลยีที่เหมาะสม ได้รับทุนจากกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) ให้จัดทำโครงการการวางแผนพลังงาน อีก 5 พื้นที่ในจังหวัดนครราชสีมา

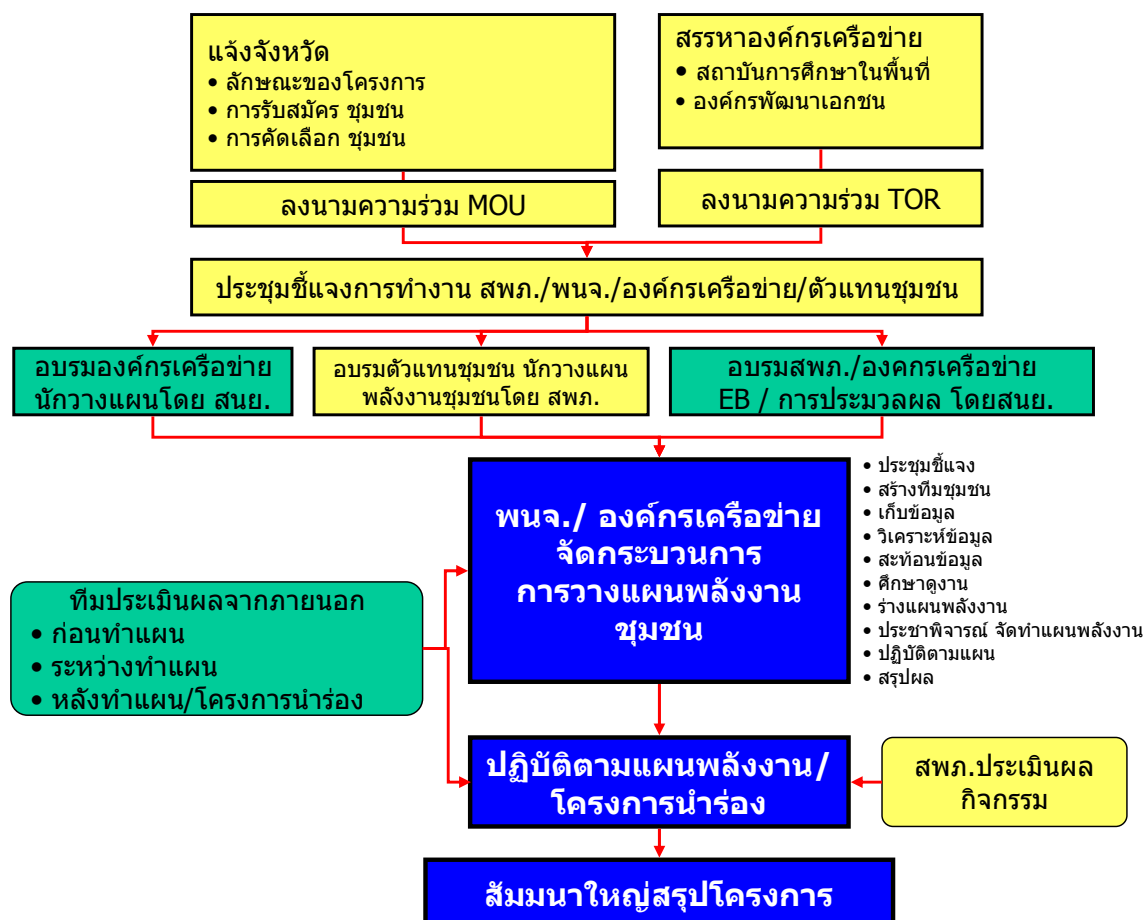
ต่อมาในปี 2548 กระทรวงพลังงาน ร่วมมือ รัฐบาลเดนมาร์ก จัดทำโครงการ Reginal Energy Planning โดยมีความมุ่งเน้น การสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่สำนักงานพลังงานภูมิภาคให้สามารถจัดทำแผนพลังงานในระดับชุมชน ระดับจังหวัด และระดับภูมิภาคได้ โดยโครงการดังกล่าวได้มีการจัดทำกรวางแผนพลังงานจังหวัด ทั้ง 75 จังหวัด และการวางแผนพลังงานชุมชน ทั้งสิ้น 24 แห่ง จึงถือว่าเป็นจุดเริ่มต้น

ปี	พื้นที่	ลักษณะการดำเนินงาน	ความพิเศษ
2549	24 ชุมชน นำร่อง ในเขตเทศบาล และ อบต. โดยกำหนด สำนักงานพลังงานภูมิภาคละ 2 แห่ง	เจ้าหน้าที่ สำนักงานพลังงานภูมิภาค ดำเนินการเองทั้งกระบวนการ โดยผ่านการฝึกอบรมในการจัดทำกรวางแผนพลังงานชุมชน	เจ้าหน้าที่ได้พัฒนาศักยภาพและลงมือปฏิบัติงานจริง
2551	80 ชุมชน โดยกำหนด จังหวัด ละ 1 แห่ง ส่วนอีก 5 แห่งคัดจากจังหวัดที่การบริโภคพลังงานสูง ใ	สำนักงานพลังงานภูมิภาคร่วมการทำงานกับองค์กรเครือข่ายคือ สถาบันการศึกษาท้องถิ่น หรือ องค์กรพัฒนาเอกชน ในการสร้างกระบวนการ การเรียนรู้การวางแผนพลังงาน	มีการประกวดพลังงานชุมชนขึ้น ชุมชนที่ชนะเลิศคือ อบต.นาชุมเห็ด จ.ตรัง และรองชนะเลิศอีกสามแห่งคือ อบต.คอทราย จ.สิงห์บุรี อบต.แม่หล่าย จ.แพร่ และ อบต.นาดี จ.อุดรธานี
2552	162 ชุมชน โดยกำหนด จังหวัดละ 2 แห่ง ที่เหลืออีก 12 แห่งเน้นตามศักยภาพของพื้นที่	เปิดโอกาสการเรียนรู้ของ เจ้าหน้าที่ สำนักงานพลังงานภูมิภาคให้สามารถเลือกได้ว่าต้องการทำงานในพื้นที่ด้วยตนเองหรือทำงานควบคู่กับองค์กรเครือข่าย	เน้นชุมชนที่มีพื้นที่พิเศษเช่น การท่องเที่ยว การจัดการขยะ ศักยภาพพลังงานทดแทน
2553	300 ชุมชน โดยกำหนด จังหวัดละ 4 แห่ง โดยเน้นชุมชนรอบโรงไฟฟ้า และชุมชนที่มีศักยภาพพลังงานทดแทน	เหมือนปี 2552	เน้นการทำงานแบบเครือข่ายและเพิ่มบทบาทการดำเนินงานของนักวางแผนพลังงานชุมชนมากขึ้น

ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพลังงานประเทศและแผนพลังงานชุมชน

ขั้นตอนการดำเนินที่กระทรวงพลังงานจัดทำแผนพลังงานชุมชนแต่ละปี

EB คือ Energy Balance

การวางแผนพลังงานชุมชน (Local Energy Planning)

การวางแผนพลังงานชุมชนคืออะไร

การวางแผนพลังงานชุมชน คือ กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดการด้านพลังงาน สิ่งแวดล้อม และแผนงบประมาณในท้องถิ่นของตนเองให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจเรื่องของพลังงาน ศึกษาเทคโนโลยีพลังงานทางเลือก รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในชุมชน แล้วนำมาประเมินหรือคาดการณ์ผลกระทบของระบบพลังงานในอนาคตได้ จากนั้นจึงมีการร่วมกันวางแผนปฏิบัติการในการจัดการด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม โดยคนในชุมชนนั่นเอง

แผนพลังงานเพื่อใคร เมื่อทำการวิเคราะห์ถึงผู้ที่มีผลประโยชน์หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย จากการวางแผนพลังงานชุมชน สามารถแบ่งได้ 2 ส่วนคือ คนในชุมชนและผู้ดำเนินโครงการ ซึ่งแสดงดังตารางด้านล่างนี้

ตาราง แสดงการวิเคราะห์บทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวางแผนพลังงาน

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง		บทบาทและหน้าที่	ผลได้ผลเสีย
คนในชุมชน	ผู้นำทางการ	- ผู้ประสานงานในชุมชน - ประชาสัมพันธ์โครงการ - ร่วมทำแผนพลังงาน - พิจารณาเรื่องงบประมาณการสานต่องานในอนาคต	- มีโครงการทางด้านพลังงาน - ได้ผลงานกับทางการและลูกบ้าน - ผู้ปฏิบัติตามแผนและตรวจสอบ
	ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ/ พ่อบ้านทั่วไป	- ผู้ประสานงานในชุมชน - ร่วมทำแผนพลังงาน	- ได้ความรู้เรื่องพลังงาน สร้างอาชีพ - ได้พบปะแลกเปลี่ยน - ผู้ปฏิบัติตามแผนและตรวจสอบ
	แม่บ้าน	- ให้ข้อมูลค่าใช้จ่ายทางด้านพลังงาน - ร่วมทำแผนพลังงาน	- ประหยัดค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน - ได้พบปะแลกเปลี่ยน - ผู้ปฏิบัติตามแผน
	เยาวชน	- การรณรงค์ในพื้นที่ - การเก็บข้อมูลในพื้นที่	- ได้เรียนรู้เรื่องพลังงาน - มีบทบาทต่อไปในอนาคต

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง		บทบาทและหน้าที่	ผลได้ผลเสีย
คนในชุมชน	การศึกษา/ครู	- ผู้ประสานงานในชุมชนและตัวเยาวชน - แหล่งรวบรวมและกระจายความรู้ความในชุมชน - ร่วมทำแผนพลังงาน	หลักสูตรพลังงาน
	ราชการในพื้นที่ / ผู้นำทางจิตวิญญาณ	สนับสนุนแนวคิดและให้กำลังใจ	สามารถสอดแทรกงานใหม่ๆกับกลุ่มหรือคณะทำงานพลังงานได้
ผู้ดำเนินโครงการ		- คอยประสานงานและจัดหาองค์ความรู้รวมถึงกระตุ้นให้เกิดกิจกรรม - จัดสรรงบประมาณดำเนินการ - ให้คำที่ปรึกษา	- ได้ผลงาน - เป็นที่รู้จักในชุมชน

จากตารางด้านบนนี้จะเห็นว่า ผู้ที่มีส่วนสำคัญต่อการวางแผนพลังงานคือตัวของชุมชนเองซึ่งผู้ดำเนินโครงการจะมีหน้าที่เป็นเพียงพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษา เพราะผู้ดำเนินโครงการไม่สามารถที่จะฝังตัวอยู่ในชุมชนได้ตลอดไป หากกิจกรรมที่เกิดขึ้นหลังจากจากวางแผนพลังงานแล้วนั้นไม่สามารถก่อให้เกิดความรู้สึกการเป็นเจ้าของของชุมชนได้ก็จะทำให้โครงการที่เกิดไม่มีความยั่งยืนได้ในอนาคต

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานของกระทรวงพลังงานเพื่อให้การวางแผนพลังงานชุมชนบรรลุวัตถุประสงค์และก่อให้เกิดความยั่งยืนจึงได้แบ่งภาระหน้าที่ในการร่วมกันดำเนินงานดังนี้

สถานะ		บทบาทหน้าที่	มาจาก
นักวางแผนพลังงานชุมชน		- ประสานงานกับคณะทำงานพลังงานชุมชน พลังงานจังหวัด / สำนักงานพลังงานภูมิภาค / ที่ปรึกษา - ร่วมจัดกระบวนการและกิจกรรมต่างๆที่ พลังงานจังหวัด/ ที่ปรึกษา ดำเนินงาน - จัดหาข้อมูลสถานภาพประจำชุมชน - ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับโครงการ	ตัวแทนชุมชนที่ทางชุมชนคัดเลือก อปท. ละ 4-5 คน
คณะทำงานพลังงานชุมชน	คณะบริหาร	- กำกับและดูภาพรวมของการดำเนินงาน - ผลักดันแผนพลังงานชุมชนเข้าสู่แผนพัฒนาชุมชน - ประชาสัมพันธ์โครงการให้เป็นที่รับรู้	คณะตัวแทนชุมชนและตัวแทนชาวบ้าน
	คณะปฏิบัติการ	- ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆเกี่ยวกับโครงการ - สนับสนุนการดำเนินงานทุกขั้นตอน	ตัวแทนหน่วยราชการที่สำคัญในท้องถิ่น
			คณะตัวแทนชุมชนและตัวแทนชาวบ้าน

สถานะ	บทบาทหน้าที่	มาจาก
ที่ปรึกษา / ทีมพี่เลี้ยง / องค์กร เครือข่าย	- สนับสนุนความรู้เชิงวิชาการ - ผลักดันและร่วมจัดกระบวนการ การเรียนรู้ในการจัดทำแผนพลังงานชุมชน	สถาบันการศึกษาในท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน
พลังงานจังหวัด / สำนักงาน พลังงานภูมิภาค	- สนับสนุนความรู้เชิงวิชาการ - ผลักดันและร่วมจัดกระบวนการ การเรียนรู้ในการจัดทำแผนพลังงานชุมชน - กำกับและดูแลการดำเนินงานของโครงการ	กระทรวงพลังงาน
กระทรวงพลังงาน	- สนับสนุนองค์ความรู้ในการพัฒนาศักยภาพของนักวางแผนพลังงานชุมชน - จัดสรรงบประมาณ	กระทรวงพลังงาน

แผนพลังงานชุมชนที่ดีควรเป็นเช่นไร

- เป็นแผนการจัดหาพลังงานที่ช่วยส่งเสริมความกินดีอยู่ดีของคนในพื้นที่ โดยจัดหาพลังงานตามความต้องการหรือเหมาะสม ไม่มาก ไม่น้อยจนเกินไป และให้บริการพลังงานในราคาที่เหมาะสม
- ช่วยสร้างงานในท้องถิ่นที่มีการว่างงานและนำไปสู่การพัฒนาชนบท งานใหม่อาจมาในรูปของการจ้างผลิตอุปกรณ์เพื่อการประหยัดพลังงาน เครื่องมือทางเทคโนโลยีเพื่อแปลงพลังงาน อุปกรณ์ผลิตพลังงาน และเทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียน ตลอดจนการนำเข้าเชื้อเพลิงท้องถิ่นมาใช้ทดแทนพลังงานที่นำเข้าจากภายนอก ทั้งนี้การนำเข้าแรงงานท้องถิ่นและเชื้อเพลิงในท้องถิ่นมาใช้สะท้อนให้เห็นว่า เงินที่ลงทุนเพื่อผลิตพลังงานยังคงหมุนเวียนอยู่ภายในท้องถิ่น
- ลดการพึ่งพาพลังงานนำเข้า และบริการทางพลังงานอื่นๆ ทำให้ลดหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากภายนอกพื้นที่ และทำให้ชุมชนมีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น
- ลดปัญหาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์โดยรวม เป็นผลให้ลดปัญหาด้านสุขภาพด้วย
- เป็นการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อพื้นที่ เช่น เทคโนโลยีพื้นบ้าน หรือการคิดค้นเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยคนในประเทศที่สามารถสนองความต้องการใหม่ ๆ ของชุมชนในการได้รับสินค้าพลังงานและวิธีการผลิตที่ดีขึ้น
- เกิดจากการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในชุมชน

ประโยชน์ที่ได้จากแผนพลังงานที่ดีต่อประเทศชาติ

- มีพลังงานใช้ตามความต้องการอย่างเหมาะสม
- ลดการนำเข้าจากต่างประเทศ
- ช่วยสร้างงานในท้องถิ่นและนำไปสู่การพัฒนาชนบท
- ลดปัญหาสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริม พัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้าน พัฒนาการคิดค้นเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยคนในชาติ
- บูรณาการร่วมกับการพัฒนาด้านอื่นๆ
- สร้างการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน
- ยกระดับทัศนคติเพื่อการพึ่งพาตนเอง

ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชน

- เกิดกระบวนการเรียนรู้ และจิตสำนึกด้านพลังงาน
- สามารถแก้ไขปัญหาพลังงานจากระดับรากหญ้าได้
- เกิดวิธีการจัดการทางด้านทรัพยากร และพลังงานที่หลากหลาย เนื่องจากชุมชนสามารถเลือกใช้วิธีการจัดการหรือเทคโนโลยี ที่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการในท้องถิ่นของตนเอง
- เกิดการพัฒนาบุคลากรด้านพลังงานในท้องถิ่นและ การเผยแพร่ ความรู้
- เกิดการสร้างงาน และพัฒนาเทคโนโลยีท้องถิ่น
- มีการเชื่อมโยงวิเคราะห์กับเรื่องอื่นๆ ในชุมชน
- ได้ฐานข้อมูลการใช้พลังงานระดับตำบลและเทศบาลเพื่อใช้ในการต่อยอดการวางแผนพลังงานระดับภูมิภาคและประเทศต่อไป
- แผนพลังงานได้รับการบรรจุเข้าแผนพัฒนาของชุมชน

เครื่องมือและกลไกในการวางแผนพลังงานชุมชน

กระบวนการในการวางแผนทั่ว ๆ ไปก็คือ เราต้องรู้ปัจจุบัน มองเห็นอนาคต และรู้ว่ามีทางเลือกอะไรบ้าง ที่จะทำให้เราไม่เดินไปสู่อนาคตที่เราไม่ต้องการ การวางแผนพลังงานจึงต้องการเครื่องมือและกลไกที่จะทำให้เกิดแนวทางเลือกอื่น ๆ ซึ่งการวางแผนพลังงานชุมชน จะเครื่องมือและกลไกที่สำคัญ ๆ ดังนี้

สถานภาพพลังงาน (Energy Status)

เป็นการศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับด้านพลังงานของท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย

- การบริโภคพลังงานของส่วนต่าง ๆ เช่น บ้านเรือน สถานประกอบการ สถานที่ราชการ เป็นต้น
- ราคาค่าพลังงาน
- แหล่งผลิตพลังงานในท้องถิ่นนั้น ๆ และศักยภาพของแหล่งพลังงานทดแทน
- ข้อมูลทั่วไปของท้องถิ่นนั้น ๆ ด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม

สมดุลพลังงาน (Energy Balance)

เป็นเครื่องมือที่ใช้อธิบายภาพรวมของการบริโภคพลังงานในท้องถิ่น ที่แสดงถึงการใช้พลังงานประเภทต่าง ๆ กับอุปกรณ์เครื่องใช้และกิจกรรมอะไรบ้าง และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้พลังงานนั้น ๆ ในด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมเป็นอย่างไร โดยอาศัยข้อมูลจากสถานภาพพลังงานเพื่อใช้วิเคราะห์หาทางเลือกหรือรูปแบบในการปรับเปลี่ยนการใช้พลังงานให้ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

เทคโนโลยีพลังงานยั่งยืน (Sustainable Energy Technology)

จากหลักการแห่ง เทคโนโลยีพลังงานยั่งยืน (Sustainable Energy Technology) ที่ว่า

- สะอาด เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ไม่รบกวนสมดุลของระบบนิเวศ
- ทดแทนได้ใหม่ ใช้เชื้อเพลิงและวัตถุดิบที่สามารถจัดการหมุนเวียนผลิตและใช้ได้อย่างไม่มีวันหมดไป
- พอติ กับความต้องการใช้งาน ศักยภาพแห่งทรัพยากรและการเรียนรู้เพื่อการจัดการแบบพึ่งพาตนเองของท้องถิ่น บนฐานคิดเศรษฐกิจพอเพียง
- ประสิทธิภาพสูง ประหยัดทั้งทรัพยากร แรงงานและค่าใช้จ่าย
- ง่าย เป็นเทคโนโลยีที่ไม่ซับซ้อน ชุมชนสามารถจัดการเองได้

เทคโนโลยีที่จะเลือกใช้ในการวางแผนพลังงาน ควรเป็นเทคโนโลยีทางเลือกสำหรับชุมชนเพื่อนำมาใช้ทดแทนเทคโนโลยีที่มีอยู่เดิม ให้เกิดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เทคโนโลยีทางเลือกในปัจจุบันที่ถูกรู้จักถึงในภาคชนบทและเกษตรกรรม เช่น เตาหุงต้มประสิทธิภาพสูง เตาเผาถ่าน 200 ลิตร บ่อหมักก๊าซชีวภาพ และเครื่องทำน้ำร้อนพลังแดด เป็นต้น

ความพร้อมของชุมชน (Community)

ชุมชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการวางแผนพลังงานชุมชน ดังนั้นชุมชนต้องมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมในการวางแผนและดำเนินงานตามแผน ผู้เข้าร่วมวางแผนในระดับชุมชนจึงควรประกอบด้วยสมาชิกในชุมชน ผู้นำทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ กลุ่มแม่บ้านและกลุ่มผู้ประกอบการในท้องถิ่นนั้น ๆ นอกจากนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลข้าราชการในท้องถิ่น และผู้มีอำนาจที่จะสนับสนุนการดำเนินงานของท้องถิ่นก็ควรจะได้มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนนี้

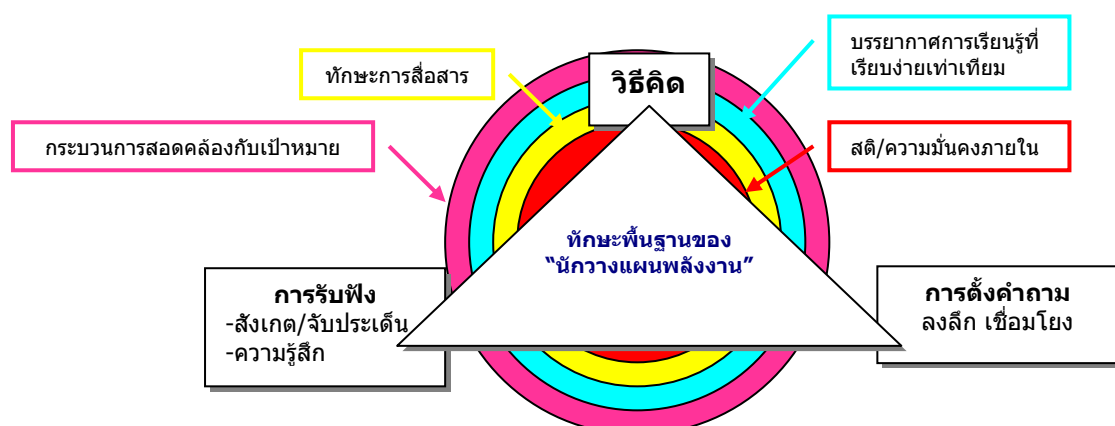
นักวางแผนพลังงานชุมชน (Local Energy Planer) กับความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนา “คน”

เป็นกลุ่มคนที่คอยกระตุ้นการทำงานดำเนินงานของโครงการด้านแผนพลังงานชุมชน กลุ่มคนกลุ่มนี้จะได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้อย่างลึกซึ้งจาก กระทรวงพลังงาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง พลังงาน ผลกระทบจากการใช้พลังงาน เทคโนโลยีพลังงาน การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม การเป็นวิทยากรกระบวนการแบบมีส่วนร่วม เพื่อที่จะได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ต่างๆสู่ พี่น้องในชุมชนต่อไป

การพัฒนาบุคลากรด้านพลังงานในท้องถิ่น ถือเป็นหนึ่งในกลไกขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้โครงการวางแผนพลังงานประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดทีมวิทยากรกระบวนการวางแผนพลังงานระดับท้องถิ่น หรือเรียกสั้นๆ ว่า “นักวางแผนพลังงานท้องถิ่น” ขึ้น จากการดำเนินงานโครงการวางแผนพลังงานฯ กว่า 3 ปี กระทรวงพลังงานได้มีการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างบทบาทด้านการเป็นนักวางแผนพลังงานให้กับบุคลากรประจำท้องถิ่นไปแล้วกว่า 1,000 คน ใน 266 ชุมชนทั่วประเทศ

การดำเนินงานของโครงการวางแผนพลังงานฯ จะเน้นที่การสร้างกระบวนการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ผ่านกิจกรรมและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล จากการศึกษาดูงาน การทดลองปฏิบัติ คิดและตัดสินใจบนฐานข้อมูลด้านพลังงานที่เก็บโดยชุมชน ดังนั้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ให้กับชุมชน ถือเป็นบทบาทสำคัญของนักวางแผนพลังงานท้องถิ่น และทักษะที่ใช้มากและบ่อยที่สุดของนักวางแผนพลังงานก็คือ ทักษะการเป็นวิทยากรกระบวนการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งต้องมีความรู้ความสามารถในการจัดเวทีที่เอื้อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สามารถเชื่อมโยงประสบการณ์ทำงานของผู้เข้าอบรมตามบริบทของท้องถิ่นตนเอง นำไปสู่การคิดแก้ไขปัญหาชุมชนร่วมกัน สามารถศึกษาชุมชน วิเคราะห์ปัญหาความต้องการ มีภาวะความเป็นผู้นำสามารถนำพาประชาชนในท้องถิ่น เพื่อจัดทำแผนพลังงานชุมชนบนพื้นฐานของการเห็นประโยชน์ร่วมกัน

แผนผังแสดงองค์ประกอบที่สำคัญของการเป็นวิทยากรกระบวนการแบบมีส่วนร่วม

นักวางแผนพลังงานชุมชน จำเป็นต้องเข้าใจถึงหลักการและทักษะการเป็นวิทยากร โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีส่วนร่วม บนความเชื่อมั่นว่าทุกคนมีความรู้และศักยภาพในการเรียนรู้ ดังนั้นวิทยากรกระบวนการจึงต้องมี วิธีคิด (เข้มทิศ) ที่ชัดเจน เป็นระบบ สามารถสื่อสารด้วยภาษาที่ เข้าใจง่าย มีทักษะในการรับฟังอย่างลึกซึ้ง ตั้งคำถามอย่างลงลึกเพื่อค้นหาคำตอบตามสภาพความเป็นจริง จับประเด็นและ เชื่อมโยงประเด็น รวมถึงการออกแบบกระบวนการหรือกิจกรรม ผ่านประสบการณ์เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนเกิด การเรียนรู้

นอกจากนี้**“นักวางแผนพลังงานชุมชน”** จะต้องฝึกฝนภาวะความมั่นคงภายในที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความอ่อนน้อม ถ่อมตน วางตัวเป็นกลาง มีความยืดหยุ่นสามารถรองรับกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่หลากหลายตามอารมณ์ ความรู้สึกของคนในชุมชน สามารถสรุปความคิด การวิเคราะห์ประเด็นผลลัพธ์ต่างๆที่เกิดขึ้นของการจัดกระบวนการ เรียนรู้ ดังนั้นการฝึกฝนภาวะความมั่นคงภายในพร้อมกับการค้นหาวิธีการคลี่คลายจุดอ่อนเฉพาะของแต่ละคนจึงเป็นสิ่งที่ ต้องทำควบคู่ไปด้วย

จะเห็นว่าภารกิจที่เหล่า**“นักวางแผนพลังงานชุมชน”**ทำนั้น ต้องใช้พลังความอดทนในการเรียนรู้ฝึกฝน อดทน กับคำพูดที่อาจบั่นทอนกำลังใจ หรือคำถามท้าทายลองภูมิ มีความกล้าหาญที่จะเผชิญกับความผิดพลาดที่เกิดขึ้นขณะจัด เวที ต้องผ่านปัญหาอุปสรรคมากมายกว่าจะก้าวขึ้นมาเป็นนักจัดเวทีการเรียนรู้ได้อย่างเต็มภาคภูมิ หลายคนถึงแม้จะ ไม่ได้จบการศึกษาในระดับสูง ไม่ได้มีความรู้ผ่านมาตรฐานการศึกษาในระบบของรัฐ แต่สิ่งหนึ่งที่สัมผัสได้คือความรู้จาก ประสบการณ์ชีวิต ความเคารพซึ่งกันและกัน ด้วยความสัมพันธ์ที่เรียบง่ายเท่าเทียมในที่ทำงาน ปราศจากอำนาจบัญญัติ จากสังคมแห่งชนชั้นที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการเรียนรู้ร่วมกัน พวกเขาเหล่านี้ล้วนมีจิตสาธารณะของ **“นักวางแผน พลังงานชุมชน”** ที่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะช่วยเหลือชุมชนของตนให้ดำรงอยู่ได้ท่ามกลางวิกฤติปัญหาพลังงานและ สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นทรัพย์สินเงินทอง คนภายนอกอาจมองว่าพวกเขาได้รับ ค่าตอบแทนจากกระทรวงพลังงานในฐานะที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโครงการฯ แต่แท้จริงแล้วไม่ใช่ การได้รับ **“โอกาส”** ใน การพัฒนาศักยภาพ ต่างหากคือสิ่งที่พวกเขาต้องการ

จากวัฒนธรรมท้องถิ่น และสำนึกดีที่มีคุณค่าของพวกเขานี้ เมื่อนำมาผสานกับความรู้สากลด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงบนพื้นฐานของ ความเกื้อกูลกันระหว่าง มนุษย์ สังคม และธรรมชาติ ที่ผ่านมา ความรู้ที่ไม่อิงฐานวัฒนธรรม หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นจะเป็น ความรู้ที่แยกส่วนขาดความเชื่อมโยง ไม่สามารถนำไปสู่การ แก้ไขปัญหาชุมชนได้อย่างยั่งยืน แต่ความเรียบง่ายและลึกซึ้ง เหล่านี้คือคุณค่าและเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนา **“คนเก่ง และคนดี”** ที่มีในท้องถิ่น ผู้การเป็น**“นักวางแผนพลังงาน”**ที่มี

ส่วนผสมอันลงตัวของระหว่างความรู้คู่คุณธรรมและจริยธรรม

ขั้นตอนการทำ การวางแผนพลังงานชุมชน

การวางแผนพลังงานชุมชน จะประกอบไปด้วย 2 ช่วงหลัก ได้แก่

1. ช่วงแรก : การวางแผนพลังงาน (Planning process) – เป็นช่วงเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและเทคโนโลยี รวมทั้งสร้างศักยภาพของชุมชนในการเรียนรู้เรื่องพลังงานและการวางแผน ผลลัพธ์ที่ได้จะเกิดแผนทางเลือกต่างๆ หรือที่เรียกว่า Scenarios แล้วนำแผนทางเลือกต่างๆ เหล่านี้เข้าสู่เวทีประชาคมเพื่อช่วยการตัดสินใจว่าจะเลือกแผนพลังงานใด จากนั้นประชาคมจะร่วมกันลงรายละเอียดกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมหรือ แผนปฏิบัติการ (Action plan)

2. ช่วงที่สอง : ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ (Action plan implementation) – ช่วงนี้เป็นช่วงของการนำแผนปฏิบัติการมาใช้จริงในชุมชนและเป็นขั้นตอนสำคัญที่ต้องอาศัยพลังประชาคมในการผลักดันและขับเคลื่อนงานให้เกิดความต่อเนื่อง การวางแผนพลังงานจะมีการดำเนินงานอยู่ 2 ช่วงคือช่วงทำแผนพลังงาน และช่วงดำเนินงานตามแผน และติดตามประเมินผล ในที่นี้จะลงรายละเอียดในช่วงแรกซึ่งเป็นช่วงในการทำดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ได้แผนพลังงานชุมชนออกมา โดยสามารถสรุปขั้นตอนของการวางแผนพลังงานชุมชนได้เป็น **บัญญัติ 10 ประการ** ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างความเข้าใจร่วมกันกับชุมชน

- เพื่อให้...ชุมชนเข้าใจที่มาของโครงการและยอมรับการเข้าร่วมโครงการ
- เพื่อให้...ชุมชนเข้าใจเรื่องพลังงานเบื้องต้นมากขึ้นและเกิดความตระหนักที่จะแก้ปัญหาร่วมกัน
- เพื่อให้...ได้ตัวแทนอาสาสมัครคณะทำงานพลังงานของชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 สร้างทีมคณะทำงานพลังงานชุมชน

- เพื่อให้...คณะทำงานพลังงานของชุมชนมีความเข้าใจและพร้อมผลักดันกระบวนการขั้นตอนการทำงานตลอดจนเป้าหมายของโครงการให้สัมฤทธิ์ผล

ขั้นตอนที่ 3 เก็บข้อมูลพลังงานในพื้นที่

- เพื่อให้...ตัวแทนและเยาวชนมีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูลพลังงานของชุมชนของตนเอง

ขั้นตอนที่ 4 ประมวลผลข้อมูลจัดทำสถานภาพพลังงาน

- เพื่อให้...ได้ข้อมูลพลังงานของชุมชน ทำให้ทราบรอยรั่วของการใช้พลังงาน (พื้นฐานของชุมชนและข้อมูลพลังงานในการนำมาใช้วางแผนพลังงานบนพื้นฐานข้อมูลต่อไป)

ขั้นตอนที่ 5 สะท้อนข้อมูลพลังงานคืนสู่ชุมชน

- เพื่อให้...ชุมชนได้รับรู้และตรวจสอบข้อมูลพลังงานของชุมชนเอง ทำให้ทราบถึงปริมาณการใช้พลังงานของคนในชุมชนว่ามีปริมาณเท่าใด และสูญเสียเงินไปกับการบริโภคพลังงานประเภทต่างๆ เป็นมูลค่าเท่าใด ซึ่งขั้นตอนนี้มีส่วนสำคัญที่จะทำให้คนในชุมชนได้หันกลับมาองดูวิถีการใช้พลังงานของตนเอง และตระหนักว่าค่าใช้จ่ายเงินไปกับการซื้อหาพลังงานเป็นจำนวนมากมายมหาศาลซึ่งหากไม่มีการเก็บข้อมูลก็จะมีทางรู้ในเรื่องเหล่านี้เลย

ขั้นตอนที่ 6 ศึกษาดูงานเทคโนโลยีพลังงานที่ยั่งยืน

- เพื่อให้...จุดประกายความคิดและสร้างแรงบันดาลใจในการใช้เทคโนโลยีพลังงานยั่งยืน

ขั้นตอนที่ 7 ประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อจัดทำร่างแผนพลังงานระดับชุมชน

- เพื่อให้...มีการวางแผนหาทางออกร่วมกัน ริเริ่มการจัดการ เกิดแผนพลังงานของชุมชน

ขั้นตอนที่ 8 ประชาพิจารณาร่างแผนพลังงานกับประชาชนเพื่อจัดทำแผนพลังงานฉบับสมบูรณ์

- เพื่อให้...ขอความเห็นชอบของแผนจากคนในชุมชนให้เกิดการยอมรับร่วมกันจนได้แผนพลังงานสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 9 ปฏิบัติตามแผนพลังงานที่วางไว้ (โครงการนำร่อง)

- เพื่อ...นำแผนพลังงานชุมชนมาปฏิบัติจริงตามกิจกรรมต่างๆที่วางไว้
- เพื่อให้...มีแผนปฏิบัติการพลังงาน เกิดวิทยาการตัวคูณพลังงาน

ขั้นตอนที่ 10 สรุปบทเรียนการทำงานร่วมกัน

- เพื่อ...ร่วมกันประเมินเรื่องปัญหาอุปสรรค ผลที่เกิดขึ้น ผลกระทบและผลที่ได้รับ พร้อมวางแผนการทำงานปีต่อไป

ผลกระทบจากยุทธศาสตร์ (การวางแผนพลังงานชุมชน) แนวใหม่

การวางแผนพลังงานที่เกิดจากระดับรากหญ้าหรือชุมชนท้องถิ่น เช่น เทศบาลตำบล ชุมชนเล็กๆ นั้น ก่อให้เกิดพัฒนาการในการเรียนรู้ของชุมชนในด้านพลังงาน พร้อมๆ กับการปลูกฝังและปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลที่ใช้พลังงานอย่างรู้คุณค่าและเห็นความเป็นไปของสถานการณ์พลังงานที่เกิดขึ้น ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจากยุทธศาสตร์แนวใหม่นี้ได้ก่อให้เกิดพลังขับเคลื่อนที่เป็นมิติใหม่สำหรับการพลังงานในประเทศไทย อันได้แก่

1. เกิดพลังขับเคลื่อนด้านกระบวนการเรียนรู้ด้านพลังงาน และเกิดการปรับทัศนคติและจิตสำนึกในการพึ่งพาตนเองด้านพลังงาน

จากที่กล่าวไว้ในตอนต้นว่าเรื่องพลังงานเป็นเรื่องไกลแต่ใกล้ตัว ดังนั้นผู้เข้าร่วมวางแผนพลังงานส่วนใหญ่จึงไม่ทราบข้อมูลว่าตำบลของตนเองใช้พลังงานไปทำอะไร ด้านไหนบ้าง เมื่อได้ทราบข้อมูลเหล่านี้เข้าจึงได้รู้ว่าจริงๆ แล้ว เรื่องพลังงานเป็นเรื่องใกล้ตัวมากโดยส่งผลกับเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของตนเองอย่างชัดเจน ขณะเดียวกันก็เกิดความรู้สึกตระหนักว่าปัญหาพลังงานเป็นปัญหาที่วิกฤตต่อไปถ้าไม่แก้ไข และการแก้ไขจะเกิดขึ้นได้จากการลงมือทำ และผลจากการลงมือทำนั้นได้ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติด้วยตัวของชุมชนเอง

2. เกิดพลังขับเคลื่อนในการส่งเสริมความกินดีอยู่ดีของคนในพื้นที่ เมื่อคนในพื้นที่มีความรู้ ความสามารถที่จะเข้าถึงแหล่งความรู้และปรับประยุกต์ใช้สิ่งรอบตัวเพื่อการผลิตและใช้พลังงานได้อย่างเหมาะสมและพอเพียง นำมาซึ่งการยกระดับความสามารถในการพึ่งพาตนเอง และทำให้การดำรงชีวิตมีความสุขมากขึ้น

3. เกิดพลังผลักดันด้านการสร้างงานในท้องถิ่นและนำไปสู่การพัฒนาชนบท จากเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อพื้นที่ ชุมชนจัดการได้และทำให้ชีวิตอยู่ดีมีสุขขึ้น ได้ก่อให้เกิดความต้องการของเทคโนโลยีเหล่านี้มากขึ้น การขยายผลเพื่อผลักดันได้ก่อให้เกิดการก่อตัวด้านการตลาดอย่างเป็นธรรมชาติโดยประชาชนในพื้นที่เอง มีการสร้างสรรค์งานใหม่ในท้องถิ่น ซึ่งอาจเป็นการจ้างผลิตอุปกรณ์เพื่อการประหยัดพลังงาน เครื่องมือทางเทคโนโลยีเพื่อแปลงพลังงาน อุปกรณ์ผลิตพลังงาน และเทคโนโลยีพลังงานหมุนเวียน ตลอดจนการนำเชื้อเพลิงท้องถิ่นมาใช้ทดแทนพลังงานที่นำเข้าจากภายนอก ทั้งนี้การนำแรงงานท้องถิ่นและเชื้อเพลิงในท้องถิ่นมาใช้สะท้อนให้เห็นว่า เงินที่ลงทุนเพื่อผลิตพลังงานยังคงหมุนเวียนอยู่ภายในท้องถิ่น และสิ่งเหล่านี้จะเป็นพลวัตอันสำคัญยิ่งต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจในระดับมหภาค !

4. เกิดภูมิคุ้มกันด้านการพึ่งพาตนเอง ลดการพึ่งพาพลังงานนำเข้า ภูมิคุ้มกันนี้ได้ช่วยก่อเกิดกระบวนการหรือวิธีการในการลดหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากภายนอกพื้นที่ และทำให้ชุมชนมีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้น เช่น กองทุนเผ่าถ่านปลอดหนี้ หรือการลดต้นทุนการผลิตโดยการลดต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน

5. เกิดภูมิคุ้มกันต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศโดยรวม เมื่อประชาชนได้มีเข้าใจว่าสิ่งรอบตัวนั้นมีคุณค่าและความหมายอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตแบบพึ่งพาตนเอง ทำให้มุมมองและทัศนคติในการวางแผนและต้องการปกป้องสิ่งแวดล้อมมีมากขึ้น สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้สังคมอยู่อย่างยั่งยืนได้แบบพึ่งพาอาศัยกัน ผลที่สุดนำมาซึ่งการลดปัญหาด้านสุขภาพและความอยู่ดีมีสุขของชุมชนด้วย

6. เกิดพลังความคิดในการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อพื้นที่ หลังจากการสร้างสรรค์ความรู้จากการวางแผนพลังงานร่วมกันก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ ในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการจัดการพลังงานในชุมชนที่น่าสนใจ ศิลปวัฒนธรรม การประชาสัมพันธ์ นวัตกรรมใหม่ของเทคโนโลยีพลังงานโดยชุมชน รวมทั้งอาชีพใหม่ก็เกิดขึ้น

7. เกิดพลังขับเคลื่อนภาคประชาคมและเกิดเครือข่ายด้านพลังงานเครือข่ายวิทยากรตัวคูณด้านพลังงานภาคประชาชน โดยเมื่อชุมชนมีความรู้ มีข้อมูล และมีความตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการใช้พลังงาน ความคิดในการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาก็จะตามมา

จากกระบวนการในการวางแผนพลังงานชุมชน ได้ทำให้ชุมชนคิดแก้ปัญหาจากระดับใกล้ตัวโดยใช้เทคโนโลยีทางเลือกด้านพลังงาน และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เช่น ชุมชนมีโครงการริเริ่มให้กลุ่ม บ้าน วัด และโรงเรียนตัวอย่างในการประหยัดไฟฟ้า โดยการเปลี่ยนอุปกรณ์ไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพการใช้งาน

ต่ำ เช่น หลอดไส้ เป็นหลอดตะเกียบ และปรับปรุงพฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าให้มีความรับผิดชอบและมีประสิทธิภาพ นอกจากริเริ่มโครงการประหยัดไฟฟ้าแล้ว การนำเตาหุงต้มประสิทธิภาพสูงและเตาเผาถ่านประสิทธิภาพสูงไปใช้ในชุมชนให้มากขึ้น ก็จะช่วยลดจำนวนการใช้ถ่านไม้ทำถ่านได้ ส่งผลให้เทคโนโลยีพื้นบ้าน หรือการคิดค้นเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยวิทยากรตัวคูณในพื้นที่ช่วยตอบสนองความต้องการใหม่ของประชาชนในการได้รับสินค้าพลังงานและวิธีการผลิตที่ดีขึ้นอย่างทั่วถึง เป็นไปตามกลไกการตลาด และการกระตุ้นอุปสงค์อุปทานด้านพลังงาน

บทเรียนจากการทำงานในระดับพื้นที่ ทำให้เห็นว่าในมุมมองของชุมชนเรื่องพลังงานดูเหมือนเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเรามากเพราะเป็นสิ่งที่ช่วยอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของเรา ตั้งแต่ลืมตาตื่นจนกระทั่งเข้านอน ไม่ว่าจะเป็นการหุงหาอาหาร การเดินทาง และการทำกิจกรรมต่างๆ พลังงานเข้ามามีบทบาทสำคัญอยู่ตลอดเวลา แต่ในขณะเดียวกันเรื่องพลังงานก็ดูเหมือนจะเป็นเรื่องที่ไกลตัว เป็นเรื่องที่อยู่เหนือการควบคุม เช่น เมื่อเกิดไฟฟ้าดับ เราก็คงทำอะไรไม่ได้เลย หรือเมื่อน้ำมันที่ส่งมาขายยังท้องถิ่นของเราหมด ก็ดูเหมือนว่าเราต้องรออย่างเดียว เมื่อเป็นเช่นนี้พอพูดถึงเรื่องการวางแผนพลังงาน จึงเป็นอะไรที่ดูเหมือนจะเข้าไปยุ่งด้วยยากไม่เหมือนการพัฒนาท้องถิ่นในด้านอื่นๆ แต่คณะทำงานวางแผนพลังงานรวมทั้งชาวบ้านก็เห็นพ้องต้องกันว่าชุมชนจะเข้มแข็ง มีการพัฒนาที่ยั่งยืนได้นั้น ประเด็นเรื่องพลังงานนับว่ามีสำคัญต่อการกำหนดทิศทางดังกล่าวโดยไม่อาจปฏิเสธได้ การรู้จักการวางแผนพลังงานจึงเป็นอีกยุทธศาสตร์หนึ่งของการพัฒนา เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ความอยู่ดีมีสุขของชุมชนอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่าท้องถิ่นจะเข้มแข็งได้จำเป็นต้องมีกระบวนการเรียนรู้ที่ผ่านประสบการณ์จริง ทั้งการศึกษาทำความเข้าใจ การเก็บข้อมูลนำมาวิเคราะห์ การตัดสินใจกำหนดแนวทางและร่วมกันลงมือปฏิบัติ รวมทั้งการสรุปทบทวน ติดตาม ประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ เพราะกระทรวงพลังงานตระหนักแล้วว่า ปัญหาพลังงานไม่ใช่ปัญหาใหญ่ที่ต้องแก้ไขเพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ยุทธศาสตร์การวางแผนพลังงานชุมชน โดยการ **น้อมนำพระราชปณิธานเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางหลักในการส่งเสริมวิถีคิดและปฏิบัติ** จึงเป็นคำตอบของการเริ่มต้นแก้ปัญหาจากท้องถิ่นเล็กๆ หลายๆ แห่งรวมกัน จากการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคน ก็จะช่วยให้ลดปัญหาใหญ่คือ การขาดแคลนพลังงาน การเสียดุลการค้าของประเทศและการทำลายสิ่งแวดล้อมลงไปได้ เป็นการหล่อเลี้ยงสังคมให้เป็นสังคมแห่งความรู้ที่มีความโปร่งใสและเข้มแข็งต่อไป

จุดเปลี่ยนเล็กๆ แต่ทำอย่างต่อเนื่องมักส่งผลกระทบอันยิ่งใหญ่เสมอ ดังคำที่กล่าวไว้ว่า “ได้ดอกล้มละก็เอื้อมถึงดวงดาว”

เสียงสะท้อนส่วนหนึ่งจากผู้มีส่วนร่วมการวางแผนพลังงานชุมชน

การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจโครงการวางแผนพลังงาน : “..สิ่งที่ผู้ช่วยนักวางแผนพลังงาน กลับมาจากการอบรมดูงาน คือให้ความรู้กับชาวบ้านทั้งในสถานที่มัสยิดทั้งเวทีการประชุมต่างๆ เวทีการประชุมมีทุกกระทรวงแทบทุกวันก็ได้สอดแทรกเรื่องพลังงานทุกเวทีและชาวบ้านเข้าตามหอกระจายข่าวทุกหมู่บ้าน เป็นต้นมานับแต่โครงการเข้ามาจนถึงปัจจุบัน ..”(ที่มาตัวแทนผู้ช่วยนักวางแผนอบต. เกตรี อ. เมือง จ. สตูล 7/8/50)

สนใจเตาชีวมวลได้ทดลอง: “...เตาชีวมวลไม่เหมือนเตาซูปเปอร์อังโโลเพราะซูปเปอร์อังโโล ลักษณะการใช้งานเป็นปกติธรรมดาทั่วไป แต่เตาชีวมวล น่าสนใจเพราะมันใช้ทอดไข่ดาวไม่ได้ มันไม่ประหยัด เตาชีวมวลควรใช้ในกิจการของร้านค้า ที่เป็นกิจกรรมที่ใช้ระยะเวลานานเช่น ทอดกล้วยแขก ขณะนี้ชุมชนก็มีการทดลองใช้ในลักษณะเปรียบเทียบกันอยู่ว่าถ้าเราใช้ไม่หนักเท่านี้ จะให้ความร้อนนานแค่ไหน นอกจากสนใจเรื่องการนำไปใช้แล้วทางชุมชนยังสนใจใน ประเด็นพึ่งตนเองด้านการผลิตเพื่อใช้เอง..”(ที่มาตัวแทนผู้ช่วยนักวางแผนอบต. เกตรี อ. เมือง จ. สตูล 7/8/50)

บรรจุลงแผน อบต. : “...จะมี 3 โครงการหลักของ อบต. ที่ส่งประกวด คือ โครงการหมู่บ้าน home sty โครงการมัสยิดน้อย และโครงการจัดทำแผนพลังงานชุมชน..” (ที่มาปลัดอบต. โนนทัน อ. เมือง จ.หนองบัวลำภู 19/6/50)

คุณค่าของเศษวัสดุเหลือใช้: “...หลังจากได้รับความรู้จากโครงการวางแผนพลังงานเดี๋ยวนี เวลახั้บรดตามหมู่บ้านเห็นเศษไม้ข้างทางเป็นต้องเก็บกลับบ้านไปเผาถ่าน ถ้าเป็นแต่ก่อนคงไม่สนใจ หรือเห็นเกะกะขวางตากก็เผาทิ้ง เดี๋ยวนีไม่ได้แล้วเห็นประโยชน์ด้านพลังงานทดแทน จากเศษวัสดุเหลือใช้มากขึ้น เศษไม้ทุกชิ้นผมเก็บหมดแม้แต่ขี้เลื่อย ก็เพราะได้จากการดูงาน กับโครงการวางแผนพลังงาน เราเป็นผู้นำชุมชนถ้าไม่เริ่มให้เป็นตัวอย่างก่อนแล้วใครจะเริ่ม และที่สำคัญเราสบายใจที่จะทำ มีความสุขที่จะทำ ถ้าทำแล้วมีความสุขมันก็จะดำเนิน การที่ ผมเข้ามาร่วมโครงการไม่ได้กระทบอะไรกับวิถีชีวิตผม ไม่ใช่ถูกบังคับแต่ว่า แต่ว่าผมรักชอบที่จะทำ ถ้าถามอะไรมาผมก็ตอบได้ การทำอะไรโดยไม่ฝืนใจมันก็มีความสุข...” (ที่สมาชิกอบต.นักวางแผน พลังงานชุมชน อบต. กำแพงดิน อ. สามง่าม จ. พิจิตร 18/7/50)

อาวุธทางปัญญา: “...โครงการวางแผนพลังงานเหมือนเป็นการศึกษาวิจัยแบบ “พา” (พาทำ) คือเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน (PAR: Participatory Action Research) โครงการวางแผนพลังงานอันดับแรกต้องติดอาวุธทางปัญญาให้กับชุมชน แล้วศึกษาข้อมูลให้เห็นชัดว่าศักยภาพด้านต่างๆของชุมชนมีอะไรบ้าง แล้วกลุ่มคนที่มีศักยภาพที่มีอยู่ในชุมชนที่อาสาเข้ามาทำงานมีใครบ้าง แล้วจึงเข้าไปเติมเต็มในเรื่องของความรู้ว่ามีเรื่องอะไรบ้าง แล้วหลังจากนั้นมาชุมชนก็มาคิดกันเองว่าชุมชนจะทำอะไร เมื่อนั้นจะสามารถตอบโจทย์ได้ว่าเป้าหมาย หรือการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีของโครงการวางแผนพลังงานที่ยั่งยืนคืออะไร (ที่มา องค์เครือข่าย สำนักงานพลังงานภูมิภาคที่ 5 ...” อบต. เขวา อ. เมือง จ. มหาสารคาม)

“...ทำงานวางแผนพลังงานเหมือนทำบุญไปด้วยในตัวเพราะเทคโนโลยีที่นำไปสนับสนุนให้วัด เพื่อหุงต้มอาหารเวลาประชุมอบรมหรืองานทางศาสนาเลี้ยงชาวบ้านหรือถวายพระสงฆ์ ...” (ที่มา อบต.ทับปริก เมือง กระบี่)

เทคโนโลยีที่เรียบง่ายทำให้คนในครอบครัวได้มีเวลาอยู่ด้วยกันคุยกันมากขึ้น เช่น นั่งเฝ้าเตาเผาถ่าน ที่มา องค์กรเครือข่าย สำนักงานพลังงานภูมิภาคที่ 12

ภาคผนวก

ตารางแสดง รายละเอียดของการทำโครงการ การวางแผนพลังงานชุมชน

กิจกรรม		วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กระบวนการ	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา	ผลลัพธ์	ตัวบ่งชี้ของผลกระทบ	การประเมิน	หมายเหตุ
1. ประชุมชี้แจง โครงการ การ วางแผนพลังงาน ชุมชน	1.1 ประชุม ประสานงานขอ ความร่วมมือ	● เพื่อเป็นการสำรวจเบื้องต้นของพื้นที่เป้าหมายในการทำงาน ● เพื่อเตรียมความพร้อมในพื้นที่ก่อนการทำงานจริง	ทำไมต้องมีการวางแผนพลังงาน ผลที่ได้รับหากมีการวางแผนพลังงาน	บรรยาย แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นเรื่องพลังงาน จัดนิทรรศการย่อยๆ เรื่องพลังงานและ เทคโนโลยีพลังงาน ยั่งยืน	อบต.,ผู้ใหญ่บ้าน ,แกนนำชุมชน	ครึ่งวัน / 1 วัน			สังเกตจากการ แลกเปลี่ยนหรือ ซักถาม	การนัดขอความ ร่วมมือ อาจเป็น การแทรกในที่ ประชุมของชุมชน หรือของตำบล นั้นๆ
	1.2 ระดับผู้นำที่ เป็นทางการ/ไม่ เป็นทางการ,ครู, แม่บ้าน ,เยาวชน	● เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจถึงปัญหาเรื่องพลังงาน และสามารถเชื่อมโยงปัญหาพลังงานกับปัญหาเศรษฐกิจสังคม และ สิ่งแวดล้อมได้ ● เพื่อชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมเข้าใจวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และขั้นตอนต่าง ๆ ของโครงการจัดทำแผนระดับตำบล ● เพื่อคัดเลือกตัวแทนชุมชนที่จะสามารถเข้าร่วมกระบวนการของโครงการฯ ได้อย่างต่อเนื่อง เช่น การศึกษาดูงาน การเก็บข้อมูล การร่วมประชุมจัดทำแผนตำบล การรณรงค์และส่งเสริมกิจกรรม เป็นต้น	การวางแผนพลังงาน คืออะไร ทำไมต้องมี การวางแผนพลังงาน นโยบายประเทศ สู่ ท้องถิ่น พลังงานคืออะไร ผลกระทบจากการใช้ พลังงาน ขั้นตอนการทำงาน ของโครงการการ วางแผนพลังงาน	แบ่งกลุ่มย่อยตาม ประเภทพลังงาน (ไฟฟ้า แก๊ส น้ำมัน ฟืน,ถ่าน) เพื่อระดม สมอง ตัวแทนนำเสนอ	ตัวแทนแต่ละ หมู่บ้าน หมู่บ้าน ละ 6 คน โดย ควรเป็น ผู้นำ ทางการ 2 คน ผู้นำไม่เป็น ทางการ 2 คน แม่บ้าน/เยาวชน 2 คน หรือ ผู้สนใจทั่วไป	1 วัน	ผู้ประสานงาน 2 คน/หมู่บ้าน และ มีการประกาศใน หอกระจายข่าว ของหมู่บ้าน	ผู้เข้าร่วมสามารถระบุ ปัญหาพลังงาน ในระดับ /ครัวเรือน/หมู่บ้าน/ตำบล มีความพร้อมในการร่วม โครงการ มองเห็นแนวทางในการ แก้ปัญหา	ดูการแสดงออก การนำเสนอปัญหา	ควรระบุ ภาระกิจของผู้ ประสานงาน คือ สามารถกิจกรรม กับเราได้ตลอด และมีการ ถ่ายทอดข้อมูล จากหน่วยงานสู่ ชุมชน / สามารถ คัดเลือก อาสาสมัครในการ เก็บข้อมูลชุมชน

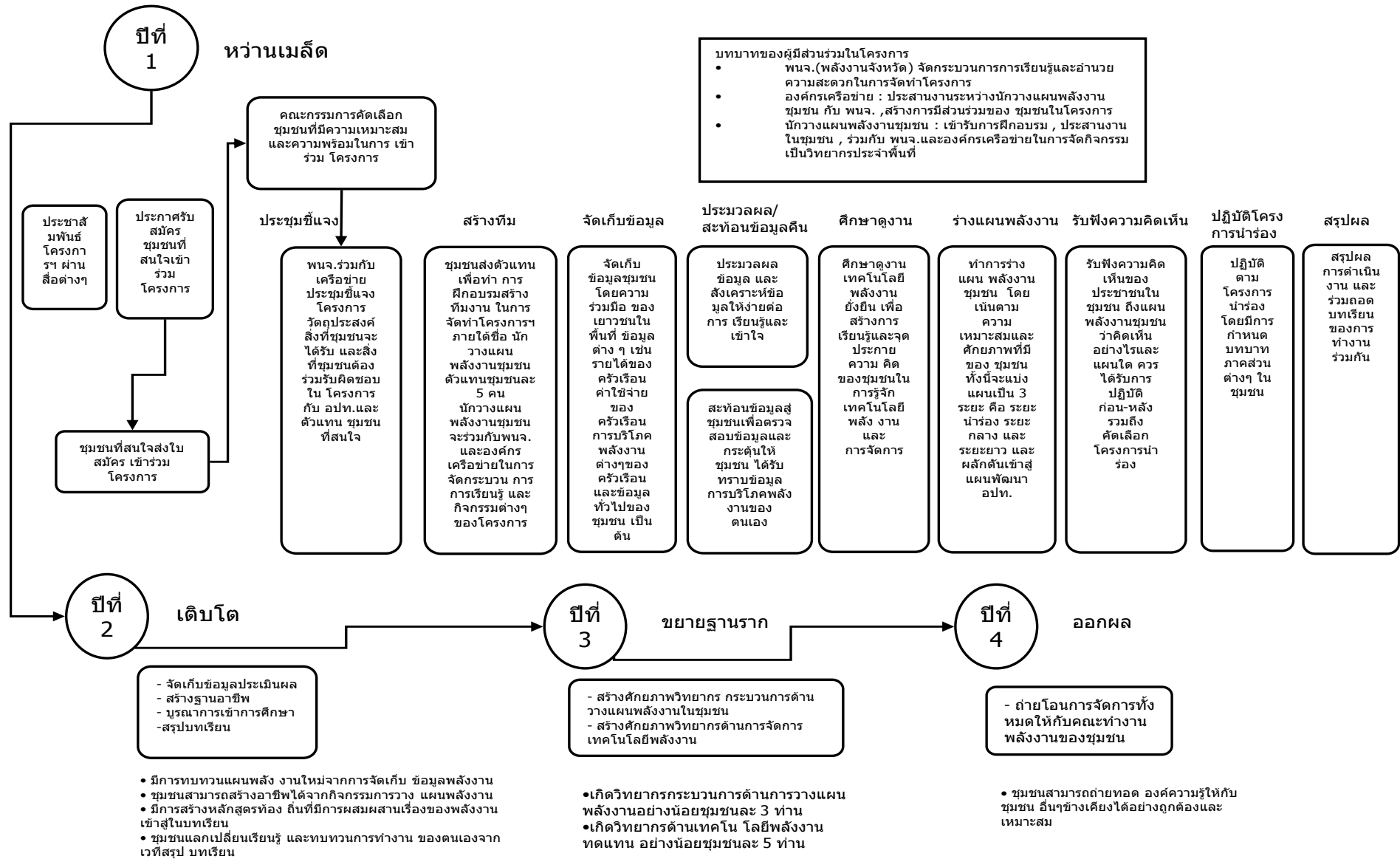
กิจกรรม		วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กระบวนการ	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา	ผลลัพธ์	ตัวบ่งชี้ของผลกระทบ	การประเมิน	หมายเหตุ
2. สร้างทีม คณะทำงาน พลังงานชุมชน	2.1 อบรมผู้ช่วย นักวางแผน พลังงานชุมชน	● เพื่อสร้างศักยภาพของ จนท.อปท. และผู้ที่สนใจในการร่วมกระบวนการ ● เพื่อเพิ่มความรู้ด้านการวางแผนพลังงานให้กับผู้ที่สนใจ	กระบวนการการวางแผนพลังงาน ขั้นตอนการวางแผนแบบสอบถามพลังงานยั่งยืน และเทคโนโลยีพลังงานยั่งยืน	บรรยาย และทดลองปฏิบัติ	จนท.อปท. ผู้สนใจทั่วไป ประมาณ 10-15 คน	3 วัน	ได้นักวางแผนพลังงานชุมชนประจำพื้นที่ที่คอยประสานงานให้ความช่วยเหลือกับวิทยากรภายนอก			
3. เก็บข้อมูล	3.1 อบรมอาสาสมัคร	● เพื่อให้เยาวชนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องพลังงานและสามารถวิเคราะห์การใช้พลังงานได้ ● เพื่อให้เยาวชนมีความเข้าใจในการเก็บแบบสอบถาม ● เพื่อให้เกิดการทำงานเป็นกลุ่มของเยาวชนในพื้นที่	แนะนำโครงการ , ความสำคัญของข้อมูล,พลังงาน,การคิดค่าไฟฟ้า,หน่วย, การกรอกแบบสอบถาม,การจัดแบ่งโซนในการเก็บข้อมูล)	บรรยายและแนะนำ,ลองปฏิบัติ,วิธีการเก็บแบบสอบถาม และการตรวจสอบ	เยาวชนในพื้นที่	ครึ่งวัน (5 ครั้ง) 5 จุด	10 แบบสอบถาม/คน	มีการทดลองทำและตรวจสอบกันเอง		ในแต่ละครั้ง/จุด ขึ้นอยู่กับ ภูมิศาสตร์ของ ตำบล เลือกหัวหน้ากลุ่ม เพื่อเป็นผู้ตรวจสอบงาน
	3.2 เก็บและรวบรวมข้อมูล	● เพื่อศึกษาการใช้พลังงานของชุมชนในด้านชนิด/ปริมาณ/การนำมาใช้งานและศักยภาพด้านพลังงานทดแทนในชุมชน ● เพื่อเป็นการเตรียมข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนพลังงาน		เยาวชนแบ่งพื้นที่ในการเก็บข้อมูลโดยมีหัวหน้ากลุ่มในการเก็บ	เยาวชนในพื้นที่	15 – 25 วัน	มีการตรวจสอบและส่งกลับไปทำใหม่	ชาวบ้านรับรู้ว่าการเก็บข้อมูลเรื่องพลังงาน เป็นการสร้างกระแสเรื่องพลังงานไปในตัว		ราคาค่าเก็บข้อมูลแล้วแต่ความเหมาะสมของพื้นที่
4. ประมวลข้อมูล		● เพื่อจัดเรียงข้อมูลเป็นหมวดหมู่ง่ายต่อการเข้าใจ และเตรียมลงในสมุดพลังงาน	สิ่งที่ได้จากข้อมูลคือ ข้อมูลทั่วไป จำนวน/ปริมาณ /มูลค่า,การนำไปใช้งาน	เจ้าหน้าที่นำข้อมูลดิบมาประมวลในโปรแกรมคอมพิวเตอร์		10 – 15 วัน	ข้อมูลที่ถูกวิเคราะห์รายหมู่บ้าน และรวมทั้งตำบล			ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กระบวนการ	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา	ผลลัพธ์	ตัวบ่งชี้ของผลกระทบ	การประเมิน	หมายเหตุ
5. ค้นข้อมูลสู่ท้องถิ่น	● เพื่อให้ชุมชนรับรู้ถึงข้อมูลในการบริโภคพลังงานของตน ทั้งในด้านปริมาณ มูลค่าที่ใช้ และสถานการณ์พลังงานทั่วไป ● เพื่อเกิดการวิเคราะห์ร่วมกันในการหาแนวทางการใช้พลังงานที่ถูกต้อง และแนวทางในการวางแผนพลังงาน ● เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้ามาร่วมโครงการฯ	ผลการประมวลผล, จัดทำตารางแยกประเภทแยกรายหมู่บ้าน, โยงผลเสียของพลังงานและค่าใช้จ่าย	เปิดวงเสวนาของการให้ข้อมูล ข้อมูลที่ให้ควรเป็นหน่วยที่ง่ายต่อการเข้าใจ เช่น บาท, ลิตร, กิโลกรัม เป็นต้น	ชาวบ้านที่มีเวลาว่างและสนใจ	1 วัน 5 จุด (5 – 7 วัน)	มีการเปรียบเทียบระหว่างหมู่บ้าน, กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะไปศึกษาดูงาน บ้านละ 4 คน	ชาวบ้านรู้สึกมีส่วนร่วม มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เช่น ความประหยัด ความฟุ่มเฟือย ,มีผลกระทบต่อชาวบ้านอย่างไร,สรุปภาพรวมของกระบวนการที่ผ่านมาและสิ่งที่จะทำต่อไป	สังเกตจากการแลกเปลี่ยนหรือซักถาม	ทำช่วงกลางคืนในแต่ละจุดควรมีอย่างน้อย 2 หมู่บ้านเพื่อเกิดการเปรียบเทียบยกเว้นในกรณีที่แต่ละบ้านอยู่ไกลควรระดมชาวบ้านมาให้มากที่สุด
6. ศึกษาดูงานเทคโนโลยีพลังงานทางเลือก	● เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย ได้เรียนรู้การใช้เทคโนโลยีพลังงานยั่งยืน ที่ใช้ในการประหยัดพลังงาน โดยการใช้เทคโนโลยีทางเลือก และการนำพลังงานหมุนเวียนมาใช้ ● เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้มีการแลกเปลี่ยนและวิเคราะห์เทคโนโลยีพลังงานยั่งยืน ถึงความเหมาะสมในการนำไปใช้งานในพื้นที่ของตน	RET ต่างๆ , รูปแบบการจัดการวางแผนพลังงาน, วิเคราะห์ประเภทเทคโนโลยี (Single Technology)	ดูงานนอกสถานที่, แบ่งกลุ่มดูงานแต่ละเทคโนโลยี จัดแบ่งเวลาดูงาน ประชุมสรุปและสนทนากลุ่มให้ชัดเจน ค้นสุดท้ายมีการพูดคุยแลกเปลี่ยน วิเคราะห์ความเหมาะสมของ RET	4 คน/หมู่บ้าน , กลุ่มอบต./ผู้ใหญ่, ครู, เยาวชน รวมประมาณ 40 - 60 คน	3 วัน 2 คืน	ระบุ RET ที่เหมาะสมกับชุมชน, ระบุ RET ที่เหมาะสมกับครัวเรือน, ระบุ RET ที่เหมาะสมกับการประกอบกิจการ	เกิดแรงจูงใจที่จะทำต่อไป และขยายผล, เริ่มมองภาพแบบบูรณาการที่เป็นระบบและแผนของชุมชน และครัวเรือน, เห็นการใช้ทรัพยากรจากภายนอกและภายใน/เห็นศักยภาพของทรัพยากรภายในชุมชน, ตระหนักถึงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร	ดูการแสดงออก, ดูการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น, ไม่นั่งกินเหล้า / พูดคุยเรื่องไร้สาระ	เช็ควันหอยออก, เวลาไม่ควรแน่นเกินไปควรมีช่วงเวลาที่ได้พักผ่อน

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กระบวนการ	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา	ผลลัพธ์	ตัวบ่งชี้ของผลกระทบ	การประเมิน	หมายเหตุ
7. ประชุมวางแผนพลังงานชุมชน	● เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีการแลกเปลี่ยนและวิเคราะห์ การจัดการพลังงานที่เหมาะสมกับชุมชนตนเองและนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้	ลำดับกระบวนการที่ผ่านมา,สรุปผลที่ผ่านมา, ทบทวนความเข้าใจ, วิเคราะห์กิจกรรมที่จะทำโดยดูปัจจัยต่างๆ (เทคโนโลยี,ทรัพยากร,ปัญหา),ทางออกด้านพลังงานในฝัน,จัดลำดับความสำคัญของแผนที่จะทำโดยวิเคราะห์จากปัจจัยต่างๆ (เงิน ,เวลา,แรงงาน),เครื่องมือการวิเคราะห์พลังงานคือสมดุลพลังงาน	แบ่งกลุ่มระดมสมอง , แยกเป็นระดับชุมชน และครัวเรือนจากนั้น ค่อยรวมเป็นระดับนโยบาย โดยสามารถแบ่งได้ 5 ประเด็น 1. สร้างจิตสำนึกการประหยัดพลังงาน 2.สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีพลังงานทางเลือก 3. การสร้างฐานอาชีพในชุมชน 4. การพัฒนาบุคลากร 5. พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4 – 6 คน/หมู่บ้าน ,กลุ่ม อบต./ผู้ใหญ่ ,ครูเยาวชน แม่บ้าน กลุ่มอาชีพ ผู้นำทางจิตวิญญาณ ปรากฏีชาวบ้าน ประมาณ 40 - 60 คน	2 วัน	ได้แผนว่าจะทำอะไร, วัตถุประสงค์,ได้เป้า,กิจกรรมที่จะทำ	เกิดคณะทำงานของประชาคมเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประมาณ 20 - 25 คน, พันธะร่วมที่จะทำให้สำเร็จ,มาตรการการใช้พลังงานให้เหมาะสม เช่น ลดไฟฟ้าลง 3 % เป็นต้น การบรรจุแผนพลังงานเข้าสู่แผนพัฒนาอปท.		กำหนดคุณสมบัติ,เจ้าหน้าที่ข้อมูล E&E , อาสาสมัครท้องถิ่น
8. ประชุมรับฟังความคิดเห็น	● เพื่อเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของชุมชนในการยอมรับแผนพลังงานที่จะเกิดขึ้น ● เพื่อปรับแผนพลังงานให้มีตรงตามความต้องการของชุมชน ● เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการให้ประชาชนได้รับทราบ	กิจกรรมที่ผ่านมา ข้อมูลพลังงานชุมชน ร่างแผนพลังงาน	บรรยาย แบบมีส่วนร่วม ชักถาม	ประชาชนทั่วไป ประมาณ 80 - 100 คน	ครึ่งวัน	ได้แผนพลังงานที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ และได้โครงการนำร่อง	ได้โครงการนำร่องพร้อมผู้รับผิดชอบ		

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กระบวนการ	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา	ผลลัพธ์	ตัวบ่งชี้ของผลกระทบ	การประเมิน	หมายเหตุ
9. การปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้	● เพื่อให้เกิดการลดการใช้พลังงานลงจากเดิม โดยถือการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดขึ้นมา	ผลการประชุมครั้งที่แล้ว	ประชุมร่วม มีกรอบโครงการ	คณะทำงาน 20 - 25 คน	1 – 2 ปี	แผนพลังงานที่ปฏิบัติโดยมีตัวชี้วัดที่ชัดเจน , ผู้รับผิดชอบประจำกิจกรรม, Change agent)	กำหนดปัจจัยเพิ่มเติมเช่น ,ความรู้ RET ,ทักษะ, อุปกรณ์เสริม, เงินทุนมาเสริมกิจกรรม		ควรทำแบบประเมินผลและแบบการติดตามงานไปด้วย
10 สรุปประเมินผลการดำเนินงาน	● เพื่อร่วมกับชุมชนในการถอดบทเรียนจากการทำงานร่วมกัน ● เพื่อกำหนดทิศทางในการทำงานของปีต่อไป	ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ประสิทธิภาพการทำงาน แผนพลังงานและโครงการนำร่อง	ประชุม / เสวนา	คณะทำงานและประชาชนที่สนใจ	1 วัน	ชุดประสบการณ์การทำงานที่ผ่าน ผลการดำเนินงาน	การปรับปรุงแผนพลังงานในปีต่อไป		

กระบวนการ ระยะยาวของการวางแผนพลังงานชุมชนเพื่อความยั่งยืน

ตารางแสดงรายชื่อชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2549

สำนักงานพลังงานภูมิภาค	พื้นที่จัดทำแผนพลังงาน	จังหวัด
1	เทศบาลตำบลหัวเวียง อ.เสนา	จ.พระนครศรีอยุธยา
	ตำบลหนองน้ำส้ม อ.อุทัย	จ.พระนครศรีอยุธยา
2	เทศบาลตำบลหนองแขง อ.หนองแขง	จ.สระบุรี
	ตำบลม่วงงาม อ.เสาไห้	จ.สระบุรี
3	เทศบาลตำบลบางคล้า อ.บางคล้า	จ.ฉะเชิงเทรา
	ตำบลโพธิ์งาม อ.ประจันตคราม	จ.ปราจีนบุรี
4	เทศบาลตำบลบ้านขั้วป่าหวาย อ.สวนผึ้ง	จ.ราชบุรี
	ตำบลบ้านปึง อ.บ้านคา	จ.ราชบุรี
5	เทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ อ.คูเมือง	จ.บุรีรัมย์
	ตำบลโคกवान อ.ละหานทราย	จ.บุรีรัมย์
6	เทศบาลพระยืน อ.พระยืน	จ.ขอนแก่น
	ตำบลโนนอุดม อ.ชุมแพ	จ.ขอนแก่น
7	เทศบาลเมืองวารินชำราบ อ.วารินชำราบ	จ.อุบลราชธานี
	ตำบลก้อแฮ อ.เขื่องใน	จ.อุบลราชธานี
8	เทศบาลตำบลชาณุวรลักษณบุรี อ.ชาณุวรลักษณบุรี	จ.กำแพงเพชร
	ตำบลกง อ.กงไกรลาศ	จ.สุโขทัย
9	เทศบาลวัดโบสถ์ อ.วัดโบสถ์	จ.พิษณุโลก
	ตำบลวังทอง อ.วังทอง	จ.พิษณุโลก
10	เทศบาลตำบลอุโมงค์ อ.เมือง	จ.ลำพูน
	ตำบลองสุวรรณ อ.ดอกคำใต้	จ.พะเยา
11	เทศบาลตำบลจันดี อ.ฉวาง	จ.นครศรีธรรมราช
	ตำบลทุ่งสง อ.นาบอน	จ.นครศรีธรรมราช
12	เทศบาลนครตรัง อ.เมือง	จ.ตรัง
	ตำบลนาท่ามเหนือ อ.เมือง	จ.ตรัง

ตารางแสดงรายชื่อชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2550

ลำดับ	สพก	จังหวัด	ตำบล/เทศบาลตำบล	อำเภอ
1	1	พระนครศรีอยุธยา	อบต.ดอนหญ้านาง	ภาชี
2		อ่างทอง	อบต.ศรีบัวทอง	แสวงหา
3		สมุทรปราการ	อบต.บางโปรง	เมือง
4		นนทบุรี	อบต.บางสีทอง	บางกรวย
5		ปทุมธานี	อบต.ศาลาครุ	หนองเสือ
6		ปทุมธานี	อบต.คลองหก	คลองหลวง
7	2	สระบุรี	อบต.พุทรา้ง	พระพุทธบาท
8		ลพบุรี	อบต.โพตลาดแก้ว	ท่าม่วง
9		สิงห์บุรี	อบต.คอกทราย	ค่ายบางระจัน
10		ชัยนาท	อบต.หนองแซง	หันคา
11		สุพรรณบุรี	อบต.พลับพลายไชย	อู่ทอง
12		นครนายก	อบต. เกาะหวาย	ปากพลี
13	3	ปราจีนบุรี	อบต.หนองโพรง	ศรีมหาโพธิ์
14		ฉะเชิงเทรา	อบต.บ้านซ่อง	พนมสารคาม
15		จันทบุรี	เทศบาลตำบลบางกะจะ	เมือง
16		ชลบุรี	อบต.โคกขี้หนอน	พานทอง
17		ตราด	อบต.ห้วยน้ำขาว	เมือง
18		สระแก้ว	อบต.หมากฝ้าย	วัฒนานคร
19		ระยอง	อบต.หนองตะพาน	บ้านค่าย
20	4	ราชบุรี	อบต.หนองพันจันทร์	กิ่งอ.บ้านคา
21		กาญจนบุรี	อบต.หนองสาหร่าย	พนมทวน
22		นครปฐม	ทต.ธรรมศาลา	เมือง
23		สมุทรสงคราม	ทต.อัมพวา	อัมพวา
24		สมุทรสาคร	อบต.สวนส้ม	บ้านแพ้ว
25		เพชรบุรี	อบต.ถ้ำรงค์	บ้านลาด
26		ประจวบฯ	อบต.ศิลาลอย	กิ่งอ.สามร้อยยอด
27	5	นครราชสีมา	อบต.พลกรัง	เมือง
28		นครราชสีมา	ทต.ด่านกียัน	โชคชัย
29		ชัยภูมิ	อบต.บึงคล้า	เมือง
30		บุรีรัมย์	อบต.ศรีภูมิ	กระสัง
31		สุรินทร์	อบต.ตาอ้อ	เมืองสุรินทร์

ลำดับ	สพท	จังหวัด	ตำบล/เทศบาลตำบล	อำเภอ
32	5	ศรีสะเกษ	อบต.โพธิ์กระสังข์	ขุนหาญ
33		มหาสารคาม	อบต.เขวา	เมืองมหาสารคาม
34	6	ขอนแก่น	อบต.กุดน้ำใส	น้ำพอง
35		ขอนแก่น	ทต.หนองแก	หนองเรือ
36		สกลนคร	อบต.นาม่อง	กุดบาก
37		หนองคาย	อบต.จุมพล	โพนพิสัย
38		หนองบัวลำภู	อบต.โนนทัน	เมือง
39		เลย	อบต.เลยวังไสย์	ภูหลวง
40		อุดรธานี	อบต.นาดี	หนองแสง
41	7	กาฬสินธุ์	อบต. ดงลิง	กมลาไสย
42		นครพนม	อบต.คำเตย	เมือง
43		มุกดาหาร	อบต. คำชะอี	คำชะอี
44		ยโสธร	อบต.นาเวียง	ทรายมูล
45		ร้อยเอ็ด	อบต.สะอาดสมบูรณ์	เมือง
46		อุบลราชธานี	อบต.บึงหวาย	วารินชำราบ
47		อำนาจเจริญ	ทต.พระเหลา	พนา
48	8	นครสวรรค์	อบต.หนองปลิง	เมือง
49		นครสวรรค์	อบต.บ้านแก่ง	เมือง
50		ตาก	อบต.เชียงทอง	กิ่งอำเภอวังเจ้า
51		สุโขทัย	อบต.ตาลเดี่ยว	เมือง
52		อุทัยธานี	อบต.ไผ่เขียว	สว่างอารมณ์
53		กำแพงเพชร	อบต.วังเขม	คลองขลุง
54	9	อุดรดิตถ์	อบต.คอรุ่ม	พิชัย
55		น่าน	อบต.ป่าคาหลวง	บ้านหลวง
56		พิจิตร	อบต.กำแพงดิน	สามง่าม
57		เพชรบูรณ์	อบต.หินฮาว	หล่มเก่า
58		พิษณุโลก	อบต.ชุมแสงสงคราม	บางระกำ
59		แพร่	ทต.แม่หล่าย	เมืองแพร่
60	10	เชียงใหม่	อบต.บ้านปง	หางดง
61		เชียงใหม่	อบต.หนองแฝก	สารภี
62		เชียงราย	อบต. บัวสลี	แม่ลาว
63		ลำปาง	อบต. วอแก้ว	ห้างฉัตร
64		ลำพูน	อบต. ศรีเตี้ย	บ้านโฮ้ง

ลำดับ	สพภ	จังหวัด	ตำบล/เทศบาลตำบล	อำเภอ
65		พะเยา	ทต.บ้านต้า	ดอกคำใต้
66		แม่ฮ่องสอน	อบต. หมอกจำแป่	เมือง
67	11	พังงา	อบต. ลำภัก	ท้ายเหมือง
68		ชุมพร	อบต. นาโพธิ์	สวี
69		นครศรีธรรมราช	อบต. นาหมอบุญ	จุฬาภรณ์
70		สุราษฎร์ธานี	อบต. พุง	ไชยา
71		ระนอง	อบต. นาคา	กิ่งอ. สุขสำราญ
72		กระบี่	อบต. ทับปริก	เมือง
73		ภูเก็ต	อบต. กมลา	กระทุ้ง
74	12	สงขลา	อบต. ท่าข้าม	หาดใหญ่
75		ปัตตานี	อบต. ทราญขาว	โคกโพธิ์
76		ยะลา	อบต. ลำพะยา	เมือง
77		นราธิวาส	ทต. ยี่งอ	ยี่งอ
78		สตูล	อบต. เกตวี	เมือง
79		ตรัง	อบต. นาชุมเห็ด	ย่านตาขาว
80		พัทลุง	อบต. เขาเจ็ยก	เมือง

ตารางแสดงรายชื่อชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ ปี 2551

สพภ.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล	พื้นที่พิเศษ
1	พระนครศรีอยุธยา	1	เทศบาลตำบลนครหลวง อ.นครหลวง	
		2	องค์การบริหารส่วนตำบลลาดชิด อ.ผักไห่	
	อ่างทอง	3	องค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า อ.โพธิ์ทอง	
		4	องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ดำพัฒนา อ.วิเศษชัยชาญ	
	สมุทรปราการ	5	องค์การบริหารส่วนตำบลบางโหลง อ.บางพลี	
		6	เทศบาลตำบลบางเสาธง อ.บางเสาธง	
	นนทบุรี	7	องค์การบริหารส่วนตำบลลำโพ อ.บางบัวทอง	
		8	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขวาง อ.ไทรน้อย	
	ปทุมธานี	9	เทศบาลตำบลบางกะดี อ.เมือง	
		10	องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายเกาะ อ.สามโคก	
		11	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองสาม อ.คลองหลวง	พื้นที่พิเศษ
2	สระบุรี	12	องค์การบริหารส่วนตำบลหินซ้น อ.แก่งคอย	
		13	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองย่างเสือ อ.มวกเหล็ก	
	ลพบุรี	14	องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมชัย อ.สระโบสถ์	
		15	องค์การบริหารส่วนตำบลโคกแสมสาร อ.โคกเจริญ	
	สิงห์บุรี	16	องค์การบริหารส่วนตำบลทับยา อ.อินทร์บุรี	
		17	องค์การบริหารส่วนตำบลท่างาม อ.อินทร์บุรี	
	ชัยนาท	18	เทศบาลตำบลห้วยน้ำสาคร อ.มโนรมย์	
		19	องค์การบริหารส่วนตำบลสรรพยา อ.สรรพยา	
	สุพรรณบุรี	20	องค์การบริหารส่วนตำบลสาละ อ.บางปลาม้า	
		21	เทศบาลตำบลเขาดิน อ.เดิมบางนางบวช	
		22	เทศบาลตำบลสามชุก อ.สามชุก	พื้นที่พิเศษ
	นครนายก	23	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหญ่ อ.เมืองนครนายก	
		24	องค์การบริหารส่วนตำบลป่าชะ อ.บ้านนา	

สพท.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล	พื้นที่พิเศษ
3	ปราจีนบุรี	25	องค์การบริหารส่วนตำบลดงกระทยาม อ.ศรีมหาโพธิ์	พื้นที่พิเศษ
		26	องค์การบริหารส่วนตำบลดงพระราม อ.เมืองปราจีนบุรี	
	ฉะเชิงเทรา	27	เทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา อ.เมือง	
		28	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนา อ.เมือง	
		29	องค์การบริหารส่วนตำบลแสนภูดาษ อ.บ้านโพธิ์	
	จันทบุรี	30	เทศบาลตำบลจันทนิมิต อ.เมือง	
		31	องค์การบริหารส่วนตำบลชากไทย กิ่ง อ.เขาคิชฌกูฏ	
	ชลบุรี	32	องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าพระธาตุ อ.มโนรมย์	
		33	องค์การบริหารส่วนตำบลมาบไฟ อ.บ้านบึง	
	ตราด	34	องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมกลัด อ.เมือง	
		35	เทศบาลตำบลบ่อพลอย อ.บ่อไร่	
	สระแก้ว	36	องค์การบริหารส่วนตำบลทัพราช อ.ตาพระยา	
		37	องค์การบริหารส่วนตำบลวังใหม่ อ.วังสมบูรณ์	
4	ระยอง	38	องค์การบริหารส่วนตำบลพนานิคม อ.นิคมพัฒนา	
		39	องค์การบริหารส่วนตำบลกระแสน อ.แกลง	
	ราชบุรี	40	องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง อ.เมือง	
		41	องค์การบริหารส่วนตำบลด่านทับตะโก อ.จอมบึง	
	กาญจนบุรี	42	เทศบาลตำบลหนองบัว อ.เมือง	
		43	องค์การบริหารส่วนตำบลไทรโยค อ.ไทรโยค	
	นครปฐม	44	องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหมอนทอง อ.กำแพงแสน	
		45	องค์การบริหารส่วนตำบลลานตากฟ้า อ.นครชัยศรี	
	สมุทรสงคราม	46	องค์การบริหารส่วนตำบลจอมปลวก อ.บางคนที	
		47	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองโคน อ.เมือง	
	สมุทรสาคร	48	องค์การบริหารส่วนตำบลอำแพง อ.บ้านแพ้ว	
		49	เทศบาลตำบลเกษตรพัฒนา อ.บ้านแพ้ว	
		50	องค์การบริหารส่วนตำบลพันท้ายนรสิงห์ อ.เมือง	พื้นที่พิเศษ
	เพชรบุรี	51	องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว อ.บ้านแหลม	
		52	องค์การบริหารส่วนตำบลบางขุนไทร อ.บ้านแหลม	
	ประจวบคีรีขันธ์	53	องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวน้อย อ.เมือง	
		54	องค์การบริหารส่วนตำบลไทรทอง อ.บางสะพานน้อย	

สพท.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล	พื้นที่พิเศษ
5	นครราชสีมา	55	องค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อ.เทพารักษ์	
		56	องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองปัก อ.ปักธงชัย	
		57	องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อ.วังน้ำเขียว	พื้นที่พิเศษ
	ชัยภูมิ	58	องค์การบริหารส่วนตำบลสามสวน อ.บ้านแท่น	
		59	องค์การบริหารส่วนตำบลวังชมภู อ.หนองบัวแดง	
	บุรีรัมย์	60	องค์การบริหารส่วนตำบลจันทุม อ.พลับพลาชัย	
		61	องค์การบริหารส่วนตำบลถลุงเหล็ก อ.คูเมือง	
	ศรีสะเกษ	62	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอึ่ง ต.หนองอึ่ง อ.วาปีปทุม	
		63	องค์การบริหารส่วนตำบลตำแย ต.ตำแย อ.พยุห์	
	สุรินทร์	64	องค์การบริหารส่วนตำบลชุมแสง อ.จอมพระ	
		65	องค์การบริหารส่วนตำบลกันทรจระมวล อ.ปราสาท	
	มหาสารคาม	66	องค์การบริหารส่วนตำบลนาข่า อ.วาปีปทุม	
		67	องค์การบริหารส่วนตำบลโคกก่อ อ.เมือง	
6	ขอนแก่น	68	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเส้า อ.ชุมแพ	
		69	เทศบาลตำบลข้าสูง อ.ข้าสูง	
	สกลนคร	70	องค์การบริหารส่วนตำบลนาโน อ.พรรณานิคม	
		71	องค์การบริหารส่วนตำบลกุดบาก อ.กุดบาก	
	หนองคาย	72	องค์การบริหารส่วนตำบลพานพร้าว อ.ศรีเชียงใหม่	
		73	องค์การบริหารส่วนตำบลสีกาย อ.เมือง	
	หนองบัวลำภู	74	เทศบาลตำบลโนนสัง อ.โนนสัง	
		75	องค์การบริหารส่วนตำบลโนนขมิ้น อ.เมือง	
	เลย	76	เทศบาลตำบลภูเรือ อ.ภูเรือ	
		77	องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยสีเสียด อ.ภูหลวง	
		78	องค์การบริหารส่วนตำบลภูกระดึง อ.ภูกระดึง	พื้นที่พิเศษ
	อุดรธานี	79	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจืด อ.กุมภวาปี	
		80	เทศบาลตำบลเพ็ญ อ.เพ็ญ	

สพท.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล	พื้นที่พิเศษ
7	กาฬสินธุ์	81	องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ากลาง กิ่ง อ.ฆ้องชัย	
		82	องค์การบริหารส่วนตำบลโพนงาม อ.กมลาไสย	
	นครพนม	83	องค์การบริหารส่วนตำบลโพนทอง อ.เรณูนคร	
		84	องค์การบริหารส่วนตำบลโพนบก อ.โพนสวรรค์	
	มุกดาหาร	85	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแคน อ.ดงหลวง	
		86	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสูงใต้ อ.หนองสูง	
	ยโสธร	87	องค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟ อ.ทรายมูล	
		88	องค์การบริหารส่วนตำบลตาดทอง อ.เมือง	
	ร้อยเอ็ด	89	องค์การบริหารส่วนตำบลสระคู อ.สุวรรณภูมิ	
		90	องค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง อ.เมืองสรวง	
	อุบลราชธานี	91	องค์การบริหารส่วนตำบลกุดชุมภู อ.พิบูลมังสาหาร	
		92	องค์การบริหารส่วนตำบลลำโรง อ.ลำโรง	
		93	เทศบาลตำบลบ้านด่าน อ.โขงเจียม	พื้นที่พิเศษ
	อำนาจเจริญ	94	เทศบาลตำบลน้ำปลีก อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ	
		95	องค์การบริหารส่วนตำบลไม้กอลน อ.พนา	
8	สุโขทัย	96	องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแฝก ต.ป่าแฝก อ.กงไกรลาศ	
		97	เทศบาลตำบลศรีสังขาลย์ อ.ศรีสังขาลย์	
	ตาก	98	องค์การบริหารส่วนตำบลสมอโคน อ.บ้านตาก	
		99	เทศบาลตำบลแม่กุ อ.แม่สอด	
		100	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท้อ อ.เมือง	พื้นที่พิเศษ
	อุทัยธานี	101	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่ อ.หนองขาหย่าง	
		102	องค์การบริหารส่วนตำบลป่าอ้อ อ.ลานสัก	
	กำแพงเพชร	103	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไม้ อ.พรานกระต่าย	
		104	องค์การบริหารส่วนตำบลยางสูง อ.ชาณุวรลักษณบุรี	
	นครสวรรค์	105	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง อ.พยุหะคีรี	
		106	เทศบาลตำบลบรรพตพิสัย อ.บรรพตพิสัย	

สพท.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล	พื้นที่พิเศษ
9	อุดรดิตถ์	107	องค์การบริหารส่วนตำบลวังแดง ต.วังแดง อ.ตรอน	
		108	เทศบาลตำบลวังกะพ้อ ต.วังกะพ้อ อ.เมืองอุดรดิตถ์	
	น่าน	109	องค์การบริหารส่วนตำบลศิลาแลง อ.ปัว	
		110	เทศบาลตำบลเวียงสา อ.เวียงสา	
		111	เทศบาลตำบลปัว อ.ปัว	พื้นที่พิเศษ
	พิจิตร	112	องค์การบริหารส่วนตำบลวังทับไกร อ.สากเหล็ก	
		113	เทศบาลตำบลบางไผ่ อ.บางมูลนาก	
	เพชรบูรณ์	114	องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อวัง อ.วิเชียรบุรี	
		115	เทศบาลตำบลชนแดน อ.ชนแดน	
	พิษณุโลก	116	เทศบาลตำบลเนินกุ่ม อ.บางกระพุ่ม	
117		องค์การบริหารส่วนตำบลหอกกลอง อ.พรหมพิราม		
แพร่	118	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมูล อ.สูงเม่น จ.แพร่		
	119	เทศบาลตำบลเด่นชัย อ.เด่นชัย		
10	เชียงใหม่	120	องค์การบริหารส่วนตำบลบวกค้าง อ.สันกำแพง	
		121	องค์การบริหารส่วนตำบลลวงเหนือ อ.ดอยสะเก็ด	
	เชียงราย	122	องค์การบริหารส่วนตำบลป่าอ้อดอนชัย อ.เมือง	
		123	เทศบาลตำบลเจดีย์หลวง อ.แม่สรวย	
		124	เทศบาลนครเชียงราย อ.เมือง จ.เชียงราย	พื้นที่พิเศษ
	ลำปาง	125	องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงตาล อ.ห้างฉัตร	
		126	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสา อ.แจ้ห่ม	
	ลำพูน	127	เทศบาลตำบลทุ่งหัวช้าง อ.ทุ่งหัวช้าง	
		128	องค์การบริหารส่วนตำบลศรีบัวบาน อ.เมืองลำพูน	
	พะเยา	129	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสา อ.เมืองพะเยา	
		130	องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสัก อ.ภูซาง	
	แม่ฮ่องสอน	131	องค์การบริหารส่วนตำบลเวียงใต้ อ.ปาย	
132		องค์การบริหารส่วนตำบลสบเมย อ.สบเมย		

สพท.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล	พื้นที่พิเศษ
11	พังงา	133	องค์การบริหารส่วนตำบลโคกเจริญ อ.ทับปุด	
		134	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่นางขาว อ.คุระบุรี	
	ชุมพร	135	องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำจืด อ.หลังสวน	
		136	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค่าย อ.สวี	
	นครศรีธรรมราช	137	เทศบาลตำบลร่อนพิบูลย์ อ.ร่อนพิบูลย์	
		138	องค์การบริหารส่วนตำบลเข้าพังไกร อ.หัวไทร	
	สุราษฎร์ธานี	139	องค์การบริหารส่วนตำบลบางโพธิ์ อ.เมืองสุราษฎร์ธานี	
		140	องค์การบริหารส่วนตำบลตะกุกใต้ อ.วิภาวดี	
		141	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อ.พนม	พื้นที่พิเศษ
	ระนอง	142	องค์การบริหารส่วนตำบล จ.ป.ร. อ.กระบุรี	
		143	องค์การบริหารส่วนตำบลบางพระเหนือ อ.ละอุ่น	
12	กระบี่	144	องค์การบริหารส่วนตำบลคีรีวงค์ อ.ปลายพระยา	
		145	องค์การบริหารส่วนตำบลลำทับ อ.ลำทับ	
	ภูเก็ต	146	องค์การบริหารส่วนตำบลเทพกษัตรี อ.ถลาง	
		147	องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสุนทร อ.ถลาง	
	สงขลา	148	เทศบาลตำบลปริง อ.สะเดา	
		149	องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อ.เมือง	
		150	เทศบาลตำบลสิงหนคร อ.สิงหนคร	พื้นที่พิเศษ
	ปัตตานี	151	องค์การบริหารส่วนตำบลดอน อ.ปะนาเระ	
		152	องค์การบริหารส่วนตำบลตันหยงลูโละ อ.เมือง	
	ยะลา	153	องค์การบริหารส่วนตำบลยุโป อ.เมือง	
		154	องค์การบริหารส่วนตำบลคีรีเขต อ.ธารโต	
	นราธิวาส	155	องค์การบริหารส่วนตำบลกาเยาะมาตี อ.บาเจาะ	
		156	เทศบาลตำบลตันไทร อ.บาเจาะ	
	สตูล	157	องค์การบริหารส่วนตำบลฉลุง อ.เมืองสตูล	
		158	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ อ.ท่าแพ	
	ตรัง	159	เทศบาลตำบลย่านตาขาว อ.ย่านตาขาว	
		160	องค์การบริหารส่วนตำบลละมอ อ.นาโยง	
	พัทลุง	161	องค์การบริหารส่วนตำบลแพรกหา อ.ควนขนุน	
		162	องค์การบริหารส่วนตำบลร่มเมือง อ.เมือง	

รายชื่อโครงการการจัดทำแผนพลังงานชุมชน 300 ชุมชน ปี 2552

ศวบ.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล
1	พระนครศรีอยุธยา	1	เทศบาลตำบลบางกระสั้น อ.บางปะอิน
		2	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านป้อม อ.พระนครศรีอยุธยา
		3	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านขล้อย อ.บางปะหัน
		4	องค์การบริหารส่วนตำบลบางยี่โท อ.บางไทร
	อ่างทอง	5	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแห อ.เมือง
		6	องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดใหม่ อ.วิเศษชัยชาญ
		7	องค์การบริหารส่วนตำบลเอกราช อ.ป่าโมก
		8	องค์การบริหารส่วนตำบลนรสิงห์ อ.ป่าโมก
	สมุทรปราการ	9	เทศบาลตำบลคลองด่าน อ.บางบ่อ
		10	องค์การบริหารส่วนตำบลแพรกษา อ.เมือง
		11	องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อ.พระสมุทรเจดีย์
		12	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปรือ อ.บางพลี
	นนทบุรี	13	องค์การบริหารส่วนตำบลไทรใหญ่ อ.ไทรน้อย
		14	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเพรางาย อ.ไทรน้อย
		15	เทศบาลตำบลไทรน้อย อ.ไทรน้อย
		16	องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อ.เมือง
	ปทุมธานี	17	องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อเงิน อ.ลาดหลุมแก้ว
		18	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองห้า อ.คลองหลวง
		19	องค์การบริหารส่วนตำบลบางเดื่อ อ.เมือง
		20	เทศบาลเมืองรังสิต อ.ธัญบุรี

รายชื่อโครงการการจัดทำแผนพลังงานชุมชน 300 ชุมชน ปี 2552			
ศวบ.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล
2	สระบุรี	21	องค์การบริหารส่วนตำบลฝั่งหวง อ.เฉลิมพระเกียรติ
		22	องค์การบริหารส่วนตำบลเตาปูน อ.แก่งคอย
		23	เทศบาลตำบลคำพราน อ.วังม่วง
		24	องค์การบริหารส่วนตำบลโคกแย้ อ.หนองแค
	ลพบุรี	25	องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งผักกูด อ.ท่าหลวง
		26	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักแว่น อ.ท่าหลวง
		27	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเต่า อ.บ้านหมี่
		28	องค์การบริหารส่วนตำบลวังเพลิง อ.โคกสำโรง
	สิงห์บุรี	29	องค์การบริหารส่วนตำบลอินทร์บุรี อ.อินทร์บุรี
		30	องค์การบริหารส่วนตำบลชีน้ำร้าย อ.อินทร์บุรี
		31	องค์การบริหารส่วนตำบลผักทัน อ.บางระจัน
		32	องค์การบริหารส่วนตำบลโพสังโฆ อ.ค่ายบางระจัน
	ชัยนาท	33	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนกำ อ.สรรคบุรี
		34	สำนักงานเทศบาลตำบลห้วยกรด อ.สรรคบุรี
		35	สำนักงานเทศบาลตำบลบางซุด อ.สรรคบุรี
		36	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาท่าพระ อ.เมืองชัยนาท
	สุพรรณบุรี	37	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองมะคำโม่ง อ.ด่านช้าง
		38	องค์การบริหารส่วนตำบลศาลาขาว อ.เมือง
		39	เทศบาลตำบลขุนพิดเพ็ง อ.อู่ทอง
		40	องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ทองดิน อ.บางปลาม้า
	นครนายก	41	องค์การบริหารส่วนตำบลพรหมณี อ.เมือง
		42	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพระ อ.เมือง
		43	องค์การบริหารส่วนตำบลดงละคร อ.เมือง
		44	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านพร้าว อ.บ้านนา

รายชื่อโครงการการจัดทำแผนพลังงานชุมชน 300 ชุมชน ปี 2552			
ศวบ.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล
3	ปราจีนบุรี	45	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านพระ อ.เมือง
		46	องค์การบริหารส่วนตำบลนาแหม อ.กบินทร์บุรี
		47	องค์การบริหารส่วนตำบลบุพราหมณ์ อ.นาดี
		48	องค์การบริหารส่วนตำบลบางแตน อ.บ้านสร้าง
	ฉะเชิงเทรา	49	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้แก่น อ.แปลงยาว
		50	องค์การบริหารส่วนตำบลสิงโตทอง อ.บางน้ำเปรี้ยว
		51	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองนครเนื่องเขต อ.เมือง
		52	องค์การบริหารส่วนตำบลหมอนทอง อ.บางน้ำเปรี้ยว
	จันทบุรี	53	เทศบาลเมืองขลุง อ.ขลุง
		54	เทศบาลตำบลมะขามเมืองใหม่ อ.มะขาม
		55	องค์การบริหารส่วนตำบลพลับพลา อ.เมือง
		56	องค์การบริหารส่วนตำบลบางกะจะ อ.เมือง
	ชลบุรี	57	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเสือช้าง อ.หนองใหญ่
		58	เทศบาลตำบลอ่างศิลา อ.เมือง
		59	เทศบาลตำบลธาตุทอง อ.บ่อทอง
		60	องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้วทอง อ.บ่อทอง
	ตราด	61	องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้
		62	องค์การบริหารส่วนตำบลช้างทุน
		63	สำนักงานเทศบาลตำบลเกาะช้าง
		64	สำนักงานเทศบาลเมืองตราด
	สระแก้ว	65	องค์การบริหารส่วนตำบลป่าไร่ อ.อรัญประเทศ
		66	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำใส อ.อรัญประเทศ
		67	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก่ง อ.เมือง
		68	เทศบาลตำบลท่าเกษม อ.เมือง
	ระยอง	69	องค์การบริหารส่วนตำบลวังห้ว อ.แกลง
		70	องค์การบริหารส่วนตำบลตาขัน อ.บ้านค่าย
		71	องค์การบริหารส่วนตำบลนาตาขวัญ อ.เมือง
		72	องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำเป็น อ.เขาชะเมา

รายชื่อโครงการการจัดทำแผนพลังงานชุมชน 300 ชุมชน ปี 2552			
ศวบ.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล
4	ราชบุรี	73	เทศบาลตำบลทุ่งหลวง อ.ปากท่อ
		74	เทศบาลตำบลเบิกไพร อ.บ้านโป่ง
		75	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อ.ปากท่อ
		76	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแร่ อ.เมือง
	กาญจนบุรี	77	องค์การบริหารส่วนตำบลตะคร้ำเอน อ.ท่ามะกา
		78	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนเจดีย์ อ.พนมทวน
		79	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งทอง อ.ท่าม่วง
		80	องค์การบริหารส่วนตำบลไล่โว่ อ.สังขละบุรี
	นครปฐม	81	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกระทุ่ม อ.กำแพงแสน
		82	องค์การบริหารส่วนตำบลลำเหย อ.ดอนตูม
		83	เทศบาลตำบลสามง่าม อ.ดอนตูม
		84	เทศบาลเมืองกระทุ่มล้ม อ.สามพราน
	สมุทรสงคราม	85	องค์การบริหารส่วนตำบลบางนางลี่ อ.อัมพวา
		86	องค์การบริหารส่วนตำบลบางสะแก อ.บางคนที
		87	องค์การบริหารส่วนตำบลบางช้าง อ.อัมพวา
		88	องค์การบริหารส่วนตำบลบางแค อ.อัมพวา
	สมุทรสาคร	89	เทศบาลตำบลหลักห้า อ.บ้านแพ้ว
		90	องค์การบริหารส่วนตำบลคอกกระบือ อ.เมือง
		91	องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขาม อ.เมือง
		92	เทศบาลตำบลบางหญ้าแพรก อ.เมือง
	เพชรบุรี	93	องค์การบริหารส่วนตำบลวังจันทร์ อ.แก่งกระจาน
		94	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านในดง อ.ท่ายาง
		95	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตะคร้อ อ.หนองหญ้าปล้อง
		96	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหญ้าปล้อง อ.หนองหญ้าปล้อง
	ประจวบคีรีขันธ์	97	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองพลับ อ.หัวหิน
		98	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองวาฬ อ.เมือง
		99	องค์การบริหารส่วนตำบลแสงอรุณ อ.ทับสะแก
		100	เทศบาลตำบลกำเนิดนพคุณ อ.บางสะพาน

รายชื่อโครงการการจัดทำแผนพลังงานชุมชน 300 ชุมชน ปี 2552			
ศวบ.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล
5	นครราชสีมา	101	องค์การบริหารส่วนตำบลคางพลู อ.โนนไทย
		102	องค์การบริหารส่วนตำบลสะแกราช อ.ปักธงชัย
		103	องค์การบริหารส่วนตำบลหินโคน อ.จักราช
		104	องค์การบริหารส่วนตำบลนิคมสร้างตนเอง อ.พิมาย
	ชัยภูมิ	105	องค์การบริหารส่วนตำบลนาเลี้ยว อ.เมือง
		106	เทศบาลตำบลหนองสังข์ อ.แก้งคร้อ
		107	องค์การบริหารส่วนตำบลธาตุทอง อ.ภูเขียว
		108	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง อ.เกษตรสมบูรณ์
	บุรีรัมย์	109	องค์การบริหารส่วนตำบลสวายจีก อ.เมือง
		110	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโบสถ์ อ.นางรอง
		111	องค์การบริหารส่วนตำบลพรสำราญ อ.คูเมือง
		112	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนมนต์ อ.สตึก
	ศรีสะเกษ	113	องค์การบริหารส่วนตำบลพรหมสวัสดิ์ อ.พยุห์
		114	องค์การบริหารส่วนตำบลโนนเพ็ก อ.พยุห์
		115	องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อ.อุทุมพรพิสัย
		116	องค์การบริหารส่วนตำบลอิเษ อ.โพธิ์สุวรรณ
	สุรินทร์	117	องค์การบริหารส่วนตำบลกาเกาะ อ.เมือง
		118	องค์การบริหารส่วนตำบลลำภาลูน อ.ลำภาลูน
		119	องค์การบริหารส่วนตำบลนุฤาษี อ.เมือง
		120	สำนักงานเทศบาลตำบลนิคมประสาท อ.ประสาท
	มหาสารคาม	121	องค์การบริหารส่วนตำบลกุดรัง อ.กุดรัง
		122	องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่าพัฒนา อ.กันทรวิชัย
		123	เทศบาลตำบลท่าขอนยาง อ.กันทรวิชัย
		124	องค์การบริหารส่วนตำบลปะหลาน อ.พยัคฆภูมิพิสัย

รายชื่อโครงการการจัดทำแผนพลังงานชุมชน 300 ชุมชน ปี 2552			
ศวบ.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล
6	ขอนแก่น	125	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งชมพู อ.ภูเวียง
		126	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งโป่ง อ.อุบลรัตน์
		127	องค์การบริหารส่วนตำบลอุบลรัตน์ อ.อุบลรัตน์
		128	เทศบาลตำบลวังชัย อ.น้ำพอง
	สกลนคร	129	องค์การบริหารส่วนตำบลกกปลาซิว อ.ภูพาน
		130	องค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อ.สว่างแดนดิน
		131	องค์การบริหารส่วนตำบลอากาศ อ.อากาศอำนวย
		132	องค์การบริหารส่วนตำบลพอกน้อย อ.พรรณานิคม
	หนองคาย	133	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อ.ศรีเชียงใหม่
		134	องค์การบริหารส่วนตำบลวัดธาตุ อ.เมือง
		135	องค์การบริหารส่วนตำบลวัดหลวง อ.โพนพิสัย
		136	องค์การบริหารส่วนตำบลชุมช้าง อ.โพนพิสัย
	หนองบัวลำภู	137	เทศบาลตำบลสุวรรณคูหา อ.สุวรรณคูหา
		138	เทศบาลตำบลกุดตุ้ม อ.โนนสัง
		139	องค์การบริหารส่วนตำบลด่านช้าง อ.นาแก
		140	เทศบาลตำบลนามะเฟือง อ.เมือง
	เลย	141	เทศบาลตำบลท่าลี่ อ.ท่าลี่
		142	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผือ อ.ท่าลี่
		143	องค์การบริหารส่วนตำบลกกตู๋ อ.เมือง
		144	องค์การบริหารส่วนตำบลนาแรม อ.เมือง
	อุดรธานี	145	องค์การบริหารส่วนตำบลดงเย็น อ.บ้านดุง
		146	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโป่ง อ.ศรีธาตุ
		147	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองสระปลา อ.หนองหาน
		148	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งใหญ่ อ.ทุ่งฝน

รายชื่อโครงการการจัดทำแผนพลังงานชุมชน 300 ชุมชน ปี 2552			
ศวบ.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล
7	กาฬสินธุ์	149	สำนักงานเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อ.เมือง
		150	องค์การบริหารส่วนตำบลกุดหว้า อ.กุฉินารายณ์
		151	องค์การบริหารส่วนตำบลเว่อ อ.ยางตลาด
		152	องค์การบริหารส่วนตำบลสมสะอาด อ.กุฉินารายณ์
	นครพนม	153	องค์การบริหารส่วนตำบลพนอม อ.ท่าอุเทน
		154	องค์การบริหารส่วนตำบลพิมาน อ.นาแก
		155	องค์การบริหารส่วนตำบลขามเฒ่า อ.เมือง
		156	องค์การบริหารส่วนตำบลโพนจาน อ.โพนสวรรค์
	มุกดาหาร	157	องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าสร้างถ่อ อ.คำชะอี
		158	องค์การบริหารส่วนตำบลพังแดง อ.ดงหลวง
		159	เทศบาลตำบลนิคมคำสร้อย อ.นิคมคำสร้อย
		160	องค์การบริหารส่วนตำบลกกแดง อ.นิคมคำสร้อย
	ยโสธร	161	เทศบาลตำบลห้อยแขง อ.เลิงนกทา
		162	องค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อ.ทรายมูล
		163	องค์การบริหารส่วนตำบลแคนน้อย อ.คำเขื่อนแก้ว
		164	องค์การบริหารส่วนตำบลสำราญ อ.เมือง
	ร้อยเอ็ด	165	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อ.หนองแวง
		166	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบาก อ.บ้านบาก
		167	องค์การบริหารส่วนตำบลคำพุง อ.โพธิ์ชัย
		168	องค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม อ.โพนทอง
	อุบลราชธานี	169	สำนักงานเทศบาลตำบลบุญศรี อ.บุญศรี
		170	สำนักงานเทศบาลตำบลบัวงาม อ.เดชอุดม
		171	องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งเค็ง อ.กุดข้าวปุ้น
		172	องค์การบริหารส่วนตำบลค้อทอง อ.เขื่องใน
	อำนาจเจริญ	173	องค์การบริหารส่วนตำบลนาหว้า อ.ปทุมราชวงศา
		174	องค์การบริหารส่วนตำบลจิกคู่ อ.หัวตะพาน
		175	องค์การบริหารส่วนตำบลดงบัง อ.ลืออำนาจ
		176	องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่คำ อ.เมือง

รายชื่อโครงการการจัดทำแผนพลังงานชุมชน 300 ชุมชน ปี 2552			
ศวบ.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล
8	สุโขทัย	177	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งเสลี่ยม อ.ทุ่งเสลี่ยม
		178	เทศบาลตำบลบ้านกล้วย อ.เมือง
		179	เทศบาลตำบลบ้านสวน อ.เมือง
		180	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตูม อ.กงไกรลาศ
	ตาก	181	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่จะเรา อ.แม่ระมาด
		182	องค์การบริหารส่วนตำบลประดาง อ.วังเจ้า
		183	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ตาว อ.แม่สอด
		184	องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำร้อน อ.เมือง
	อุทัยธานี	185	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาขาวทอง อ.หนองฉาง
		186	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งพง อ.หนองฉาง
		187	องค์การบริหารส่วนตำบลประดู่ยืน อ.ลานสัก
		188	เทศบาลตำบลสว่างอารมณ์ อ.สว่างอารมณ์
	กำแพงเพชร	189	องค์การบริหารส่วนตำบลหินดาด อ.ปางศิลาทอง
		190	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำไหล อ.คลองลาน
		191	องค์การบริหารส่วนตำบลคณทิ อ.เมือง
		192	องค์การบริหารส่วนตำบลโค้งไผ่ อ.ชาณุวรลักษบุรี
	นครสวรรค์	193	เทศบาลเมืองตาคลี อ.ตาคลี
		194	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโพ อ.ตาคลี
		195	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองกรด อ.บรรพตพิสัย
		196	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อ.หนองบัว

รายชื่อโครงการการจัดทำแผนพลังงานชุมชน 300 ชุมชน ปี 2552			
ศวบ.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล
9	อุตรดิตถ์	197	องค์การบริหารส่วนตำบลวังดิน อ.เมือง
		198	องค์การบริหารส่วนตำบลนายาง อ.พิชัย
		199	เทศบาลตำบลทุ่งยั้ง อ.ลับแล
		200	เทศบาลตำบลทองแสนขัน อ.ทองแสนขัน
	น่าน	201	องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้ว อ.นาหมื่น
		202	องค์การบริหารส่วนตำบลสวก อ.เมืองน่าน
		203	องค์การบริหารส่วนตำบลฝายแก้ว อ.ภูเพียง
		204	เทศบาลตำบลเชียงกลาง อ.เชียงกลาง
	พิจิตร	205	องค์การบริหารส่วนตำบลภูมิ อ.บางมูลนาก
		206	องค์การบริหารส่วนตำบลวังจี้ว อ.ดงเจริญ
		207	องค์การบริหารส่วนตำบลวังหลุม อ.ตะพานหิน
		208	องค์การบริหารส่วนตำบลวัดขวาง อ.โพทะเล
	เพชรบูรณ์	209	เทศบาลตำบลท่าข้าม อ.ชนแดน
		210	องค์การบริหารส่วนตำบลบึงคล้า อ.หล่มสัก
		211	องค์การบริหารส่วนตำบลสะเดียง อ.เมือง
		212	องค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว อ.บึงสามพัน
	พิษณุโลก	213	เทศบาลตำบลพันเสา อ.บางระกำ
		214	เทศบาลตำบลเนินมะปราง อ.เนินมะปราง
		215	องค์การบริหารส่วนตำบลคันไ้ อ.วัดโบสถ์
		216	องค์การบริหารส่วนตำบลนาบัว อ.นครไทย
	แพร่	217	เทศบาลตำบลร้องกวาง อ.ร้องกวาง
		218	องค์การบริหารส่วนตำบลนาพูน อ.วังชิ้น
		219	องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อเหล็กทอง อ.ลอง
		220	องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำคำ อ.สูงเม่น

รายชื่อโครงการการจัดทำแผนพลังงานชุมชน 300 ชุมชน ปี 2552			
ศวบ.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล
10	เชียงใหม่	221	เทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว อ.สันทราย
		222	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่หอพระ อ.แม่แตง
		223	องค์การบริหารส่วนตำบลสันต้นหม้อ อ.แม่สาย
		224	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่คะ อ.ฝาง
	เชียงราย	225	เทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน อ.เชียงแสน
		226	องค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนมูล อ.เชียงแสน
		227	องค์การบริหารส่วนตำบลสันทราย อ.เมือง
		228	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยาว อ.เมือง
	ลำปาง	229	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกิว อ.แม่ทะ
		230	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบอม อ.แม่ทะ
		231	องค์การบริหารส่วนตำบลวังเงิน อ.แม่ทะ
		232	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป้า อ.เมือง
	ลำพูน	233	เทศบาลเมืองลำพูน อ.เมือง
		234	เทศบาลตำบลริมปิง อ.เมือง
		235	เทศบาลตำบลม่วงน้อย อ.ป่าซาง
		236	องค์การบริหารส่วนตำบลทาบลาดูก อ.แม่ทา
	พะเยา	237	เทศบาลตำบลสบง อ.ภูซาง
		238	เทศบาลตำบลท่าวังทอง อ.เมือง
		239	เทศบาลตำบลเชียงคำ อ.เชียงคำ
		240	เทศบาลตำบลจิม อ.ปง
	แม่ฮ่องสอน	241	องค์การบริหารส่วนตำบลปางหมู อ.เมือง
		242	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยวม อ.แม่สะเรียง
		243	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ยวมน้อย อ.ขุนยวม
		244	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่โก อ.แม่ลาน้อย

รายชื่อโครงการการจัดทำแผนพลังงานชุมชน 300 ชุมชน ปี 2552			
ศวบ.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล
11	พังงา	245	องค์การบริหารส่วนตำบลนบปริง อ.เมือง
		246	องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะปันหยี อ.เมือง
		247	องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแสน อ.ทับปุด
		248	องค์การบริหารส่วนตำบลเหลอ อ.กะปง
	ชุมพร	249	องค์การบริหารส่วนตำบลสะพลี อ.ปะทิว
		250	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อ.ท่าแซะ
		251	องค์การบริหารส่วนตำบลครน อ.สวี
		252	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งระยะ อ.สวี
	นครศรีธรรมราช	253	องค์การบริหารส่วนตำบลดุสิต อ.ถ้าพรธนา
		254	องค์การบริหารส่วนตำบลกำโลน อ.ลานสกา
		255	องค์การบริหารส่วนตำบลทอนหงส์ อ.พรหมคีรี
		256	องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกด อ.เชียรใหญ่
	สุราษฎร์ธานี	257	องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามเตี้ย อ.เมือง
		258	องค์การบริหารส่วนตำบลบางไทร อ.เมือง
		259	องค์การบริหารส่วนตำบลสินเจริญ อ.พระแสง
		260	องค์การบริหารส่วนตำบลพรุไทย อ.บ้านตาขุน
	ระนอง	261	องค์การบริหารส่วนตำบลมะมุ อ.กระบุรี
		262	องค์การบริหารส่วนตำบลละอุ่นเหนือ อ.ละอุ่น
		263	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนา อ.กะเปอร์
		264	องค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น อ.กระบุรี
	กระบี่	265	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาพนม อ.เขาพนม
		266	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเขม่า อ.เหนือคลอง
		267	องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยน้ำขาว อ.คลองท่อม
		268	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองหิน อ.อ่าวลึก
	ภูเก็ต	269	องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ขาว อ.ถลาง
		270	องค์การบริหารส่วนตำบลปากคอก อ.ถลาง
		271	องค์การบริหารส่วนตำบลสาธุ อ.ถลาง
		272	องค์การบริหารส่วนตำบลเทพกษัตรี อ.ถลาง

รายชื่อโครงการการจัดทำแผนพลังงานชุมชน 300 ชุมชน ปี 2552			
ศวบ.	จังหวัด	ลำดับ	ชื่อ อบต./เทศบาล
12	สงขลา	273	องค์การบริหารส่วนตำบลคูหาใต้ อ.รัตภูมิ
		274	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองคูตะเภา อ.หาดใหญ่
		275	องค์การบริหารส่วนตำบลวัดขนุน อ.สิงหนคร
		276	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองรี อ.สทิงพระ
	ปัตตานี	277	องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงเตี้ย อ.แม่ลาน
		278	องค์การบริหารส่วนตำบลช้างให้ตก อ.โคกโพธิ์
		279	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อ.ปะนาเระ
		280	องค์การบริหารส่วนตำบลตรัง อ.มายอ
	ยะลา	281	เทศบาลตำบลสะเตงนอก อ.เมือง
		282	องค์การบริหารส่วนตำบลยะลา อ.เมือง
		283	องค์การบริหารส่วนตำบลธารน้ำทิพย์ อ.เบตง
		284	องค์การบริหารส่วนตำบลบาละ อ.กาบัง
	นราธิวาส	285	องค์การบริหารส่วนตำบลโละจูด อ.แว้ง
		286	องค์การบริหารส่วนตำบลกาเยาะอัย อ.แว้ง
		287	องค์การบริหารส่วนตำบลมะรือโบออก อ.เจาะไอร้อง
		288	องค์การบริหารส่วนตำบลกะลุวอเหนือ อ.เมือง
	สตูล	289	องค์การบริหารส่วนตำบลควนขัน อ.เมือง
		290	องค์การบริหารส่วนตำบลเจ๊ะบิลัง อ.เมือง
		291	องค์การบริหารส่วนตำบลตันหยงโป อ.เมือง
		292	องค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อ.ละงู
	ตรัง	293	เทศบาลตำบลห้วยยอด อ.ห้วยยอด
		294	องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม อ.ปะเหลียน
		295	องค์การบริหารส่วนตำบลลิพัง อ.ปะเหลียน
		296	องค์การบริหารส่วนตำบลกันตังใต้ อ.กันตัง
	พัทลุง	297	องค์การบริหารส่วนตำบลชะมวง อ.ควนขนุน
		298	องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเฉลิม อ.กงหรา
		299	เทศบาลตำบลหนองพ้อ อ.ควนขนุน
		300	เทศบาลตำบลท่ามะเดื่อ อ.บางแก้ว

กระทรวงพลังงาน
MINISTRY OF ENERGY

ใบสมัครเข้าร่วมกิจกรรม
โครงการจัดทำแผนพลังงานชุมชน

ภายใต้โครงการการจัดทำแผนพลังงาน 300 ชุมชน ปี 2552

Local
Energy
Planning

โครงการแผนพลังงานชุมชน

**กรุณารอกรายละเอียดด้วยตัวบรรจงให้ชัดเจนครบถ้วนทุกข้อและตรงความเป็นจริงมากที่สุด
 เพื่อประโยชน์แก่ชุมชนของท่านเอง**

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อ 1 อบต./เทศบาล

อำเภอ

จังหวัด

ข้อ 2 จำนวนหมู่บ้าน / ชุมชน

ข้อ 3 จำนวนประชากรทั้งสิ้น

คน

เป็นชาย

คน

เป็นหญิง

คน

ข้อ 4 จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น

ครัวเรือน

ข้อ 5 จำนวนประชากรเฉลี่ยต่อครัวเรือน

คน/ครัวเรือน

ข้อ 6 อาชีพหลักที่สำคัญ (โปรดเรียงตามลำดับความสำคัญจากสำคัญมากที่สุดไปสู่สำคัญน้อยที่สุด)

ลำดับที่	อาชีพ/ลักษณะงานที่ทำ	ร้อยละของประชากร

ข้อ 7 รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รายได้จากภาษีอากร

บาท/ปี

รายได้จากส่วนกลาง

บาท/ปี

รายได้จากส่วนอื่นๆ (โปรดระบุ)

บาท/ปี

รายได้จากส่วนอื่นๆ (โปรดระบุ)

บาท/ปี

ข้อ 8 สินค้า OTOP (โปรดเรียงตามลำดับสินค้าที่ได้รับความนิยมมากที่สุดไปได้รับความนิยมน้อยที่สุด)

ลำดับที่	ผลิตภัณฑ์ OTOP/ วัตถุดิบที่ใช้	ร้อยละของยอดขายทั้งหมด
1		
2		
3		
4		
5		

ข้อ 9 การนำที่ดินมาใช้ประโยชน์จากพื้นที่ทั้งหมด เช่น ที่อยู่อาศัย พื้นที่เพื่อการเกษตร พื้นที่เพื่ออุตสาหกรรม พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่เพื่อการปศุสัตว์ พื้นที่เพื่อการทำประมง และพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ เป็นต้น (โปรดเรียงจากพื้นที่มากที่สุดไปน้อยที่สุด)

ลำดับที่	ลักษณะการใช้ประโยชน์	คิดเป็นร้อยละของพื้นที่ทั้งหมด
1	พื้นที่อยู่อาศัย	
2	พื้นที่การเกษตร เพาะปลูก/พื้นที่ป่าไม้	
3	พื้นที่อุตสาหกรรมการผลิต/โรงงาน	
4		

ข้อ 10 ผลผลิตทางการเกษตรภายในชุมชน 3 ลำดับแรก

ลำดับที่	ชนิดของผลผลิต	ใช้พื้นที่ทั้งสิ้น	ปริมาณผลผลิตต่อไร่	จำนวนครั้ง (ที่ทำต่อปี)
1				
2				
3				

ข้อ 11 ผลผลิตทางปศุสัตว์ภายในชุมชน 3 ลำดับแรก

ลำดับที่	ชนิดของปศุสัตว์	จำนวนฟาร์ม	จำนวนตัวต่อฟาร์ม
1			
2			
3			

ข้อ 12 หน่วยธุรกิจในพื้นที่

ลำดับที่	หน่วยธุรกิจ	จำนวน (แห่ง)
1	โรงแรม / รีสอร์ท / บังกะโล	
2	ธนาคาร / สถาบันการเงิน / บริษัทเงินทุน	
3	ร้านค้าวัสดุก่อสร้าง / เครื่องไฟฟ้า / สินค้าอื่น ๆ	
4	สหกรณ์การเกษตร/สหกรณ์ร้านค้า/สหกรณ์อื่นๆ	
5	โรงเรียน	

ข้อ 13 กิจกรรมหรือโครงการที่เน้นซึ่งการมีส่วนร่วม ที่ชุมชนเคยจัดทำหรือปัจจุบันกำลังทำอยู่

ลำดับที่	โครงการ/รายละเอียด	วัตถุประสงค์	ระยะเวลาเริ่มต้น-สิ้นสุด (เดือน ปี พ.ศ.)

หมวดที่ 2 ทศนคติและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการจัดทำแผนพลังงาน ระดับชุมชน

ข้อ 1 โปรดอธิบายว่าตามความเห็นของท่าน เกี่ยวกับเรื่องของพลังงานชุมชน มีความสำคัญอย่างไร

.....

.....

.....

ข้อ 2 โปรดอธิบายว่า ความเห็นของท่านเกี่ยวกับการเข้าร่วมโครงการ มีอะไรเป็นปัจจัยสำคัญ และ อย่างไร

.....

.....

หมวดที่ 3 เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ในการเข้าร่วม

1. อปท. ควรเตรียมตัวแทนของชุมชนจำนวน 5 คน และ เจ้าหน้าที่ อปท. 5 คน ที่จะเข้าร่วมกระบวนการวางแผนพลังงาน โดยมีเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่รับผิดชอบด้านพลังงาน ร่วมเป็นตัวแทนของชุมชนนั้นด้วย
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมตัวแทนของชุมชนทั้ง 10 คน โดยค่าใช้จ่ายดังกล่าวประกอบไปด้วย 1) ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง 2) เบี้ยเลี้ยง 3) ค่าที่พักแรม (ถ้ามี)
3. กรณารายชื่อนี้ขอคณะผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและลายมือชื่อเพื่อแจ้งความประสงค์ยินดีเข้าร่วมโครงการแผนพลังงานชุมชน

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ

ลงชื่อ

()

ตำแหน่ง